

**Absolwenci studiów wyższych na wielkopolskim rynku
pracy – analiza na podstawie danych z badania
„Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”**

2025

Fundusze Europejskie
dla Wielkopolski

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

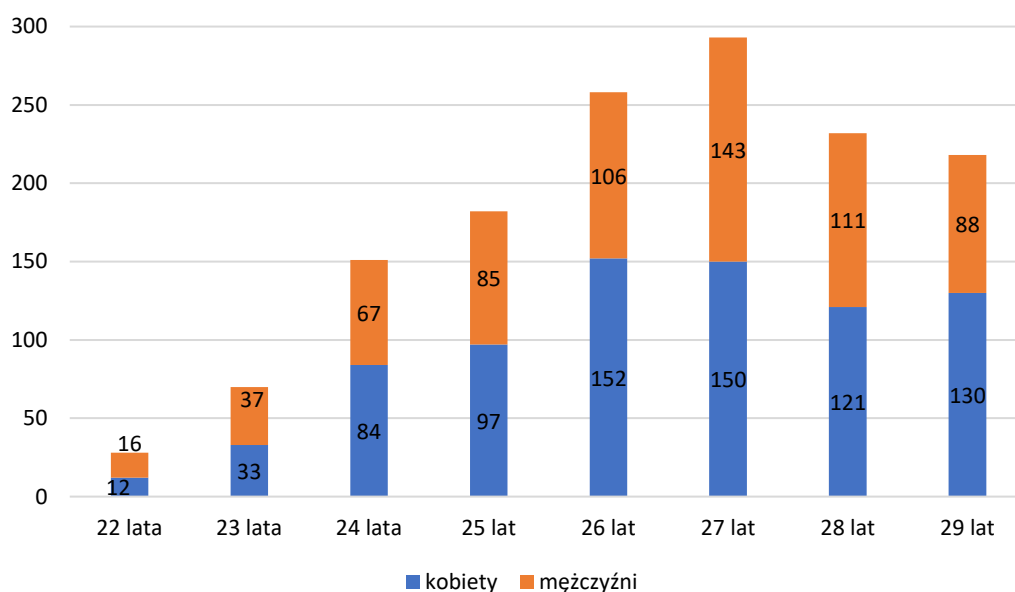
SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Opracowanie zostało utworzone na podstawie danych zebranych w ramach badania pn. „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”, zrealizowanego w 2024 roku na zlecenie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu. Badanie było finansowane ze środków Funduszy Europejskich dla Wielkopolski. Jedną z grup badanych byli absolwenci studiów wyższych, którzy w ciągu ostatnich 2 lat ukończyli wielkopolską uczelnię, aktualnie zamieszkują województwo wielkopolskie i nie przekroczyli 30 roku życia. Analiza stanowi pogłębioną analizę wyników uzyskanych w tej grupie respondentów.

Struktura grupy badawczej

W badaniu wzięło udział 1 432 absolwentów wielkopolskich uczelni (779 kobiet i 653 mężczyzn). W większości były to osoby po 25 roku życia.

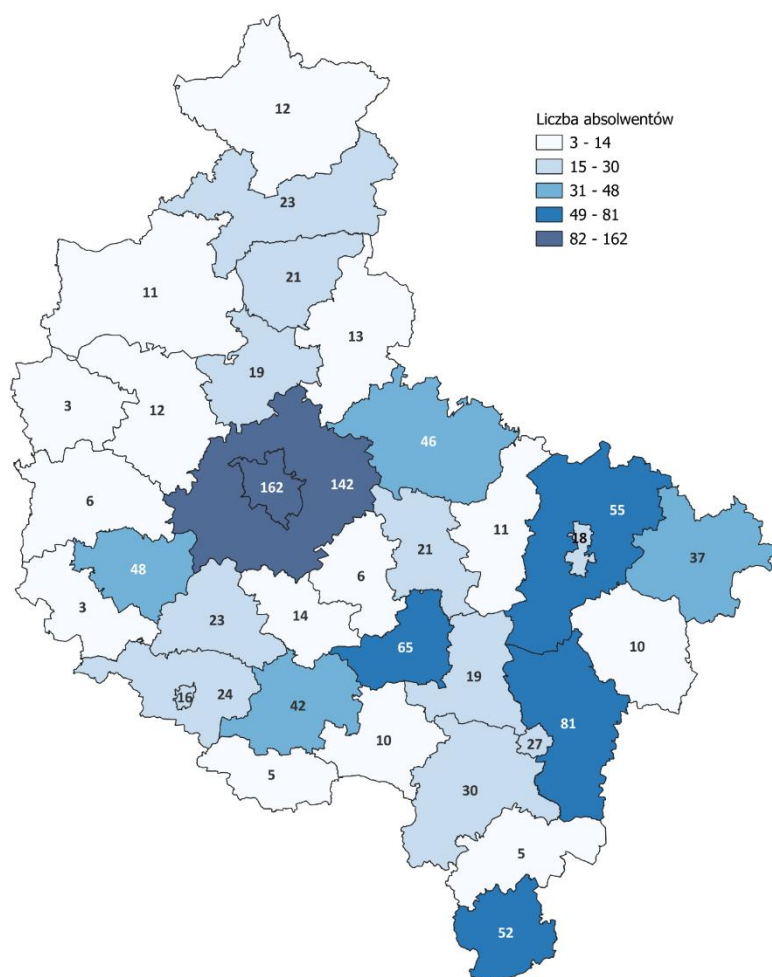
Rysunek 1. Respondenci w podziale na wiek i płeć, N=1 432

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

Większość respondentów pochodziła z Wielkopolski. Rodzimymi powiatami największej liczby badanych były miasto Poznań, powiat poznański oraz powiat kaliski. Powiatami, z których pochodziła najmniejsza liczba absolwentów biorących udział w badaniu, były międzychodzki i wolsztyński.

Mapa 1. Liczba respondentów- absolwentów z woj. wielkopolskiego, z uwzględnieniem rodzimego powiatu zamieszkania, N= 1092

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

W grupie badawczej znalazły się także osoby ze wszystkich pozostałych 15 województw. 338 osób, co stanowiło prawie 1/4 grupy badawczej, przyjechało do Wielkopolski na studia spoza województwa. Najwięcej respondentów (12,7% tj. 43 osób badanych) przyjechało na studia z województwa mazowieckiego, 11,8% - 40 z województwa śląskiego, 9,5% - 32 z województwa łódzkiego.

Tabela 1. Procent respondentów- absolwentów , z uwzględnieniem rodzimego województwa zamieszkania, N=338

Województwo pochodzenia	%	Województwo pochodzenia	%
Mazowieckie	12,7%	Lubelskie	6,2%
Śląskie	11,8%	Świętokrzyskie	4,4%
Łódzkie	9,5%	Pomorskie	4,4%

Województwo pochodzenia	%	Województwo pochodzenia	%
Kujawsko-Pomorskie	8,3%	Lubuskie	3,6%
Małopolskie	7,7%	Podlaskie	3,8%
Dolnośląskie	7,7%	Opolskie	3,8%
Zachodniopomorskie	6,8%	Warmińsko-Mazurskie	3,3%
Podkarpackie	5,9%	N	338

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

Próba badawcza zapewniała proporcjonalny dla populacji województwa wielkopolskiego udział respondentów ze względu na ukończony kierunek studiów. W efekcie znacząca część badanej grupy absolwentów ukończyła studia w zakresie Biznesu, administracji i prawa (29%). Drugą najliczniej reprezentowaną grupę stanowili absolwenci grupy kierunków: Technika, przemysł, budownictwo (13,1%). Podobna liczba badanych ukończyła kierunek w ramach jednej z trzech grup: Usługi, Zdrowie i opieka społeczna lub Nauki społeczne, dziennikarstwo i informacja.

Tabela 2. Struktura respondentów, z uwzględnieniem ukończonego kierunku studiów¹, N=1432

Kategoria ogólna kierunków studiów	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Udział absolwentów kierunku w badanej grupie
Biznes, administracja i prawo	416	240	176	29,1%
Technika, przemysł, budownictwo	187	63	124	13,1%
Usługi	144	80	64	10,1%
Zdrowie i opieka społeczna	142	97	45	9,9%
Nauki społeczne, dziennikarstwo i informacja	140	80	59	9,8%
Nauki humanistyczne i sztuka	130	84	46	9,1%
Kształcenie	98	67	31	6,8%
Technologie teleinformacyjne	85	19	66	5,9%
Nauki przyrodnicze, matematyka i statystyka	60	36	24	4,2%
Rolnictwo	30	13	17	2,1%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

¹ Na potrzeby projektu stworzono dwupoziomową klasyfikację. Klasyfikacja powstała poprzez agregację podgrup kierunków kształcenia według ISCED-F 2013 do bardziej ogólnych kategorii.

Czynniki mające wpływ na wybór kierunku kształcenia i miejsca pracy

Uczestnicy badania zostali poproszeni o wskazanie czynników, jakie były kluczowe dla nich podczas wyboru ścieżki kształcenia oraz jakimi kierują się obecnie wybierając oferty pracy. Ankietowani młodzi ludzie wskazywali, że głównym czynnikiem wpływającym na wybór szkoły, studiów, kierunku kształcenia/zawodu były zainteresowania (szczególnie wśród kobiet - 41,1%, mężczyźni – 35,8%). Czynnikiem ten dla 58,3% absolwentów kierunków nauk przyrodniczych, matematyki i statystyki był najważniejszy. Drugim bodźcem mającym znaczenie przy wyborze dalszej ścieżki były zdolności i predyspozycje (30,7%), był to czynnik również najczęściej wskazywany przez respondentów kierunków nauk przyrodniczych. Czynnikiemami równie często wskazywanymi (przez co 4 respondentów) były szanse na rozwój zawodowy i zrobienie kariery oraz możliwość podjęcia kształcenia w interesującym respondenta mieście. Szanse na rozwój zawodowy były priorytetowe dla osób kończących kierunki: zdrowie i opieka społeczna oraz technologie teleinformatyczne, a rozkład odpowiedzi wskazuje na postrzeganie prestiżu danych kierunków. Lokalizacja placówki edukacyjnej związana z interesującym miastem miała niewiele więcej wskazań niż lokalizacja związana z bliskością miejsca zamieszkania. Tylko co 5 respondent kierował się przy wyborze trendami na rynku pracy. Zwraca uwagę niski wpływ na wybór kierunku związanego z kształceniem i pedagogiką czynników takich jak zainteresowania, predyspozycje czy szanse na rozwój zawodowy, a większe znaczenie lokalizacji blisko miejsca zamieszkania czy opinii autorytetów.

Tabela 3. Czynniki wpływające na wybór szkoły, studiów, kierunków kształcenia/zawodów wśród respondentów w podziale na płeć

Czynnik	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
Moje zainteresowania	38,7%	41,1%	35,8%
Moje zdolności, predyspozycje	30,7%	31,2%	30,0%
Szanse na rozwój zawodowy, zrobienie kariery	23,3%	22,3%	24,3%
Lokalizacja szkoły/uczelni/dostępność kursów w mieście, kraju, w jakim chciałem/chciałam się uczyć (gdzie chciałabym/chciałbym mieszkać)	23,0%	23,7%	22,1%
Lokalizacja szkoły/uczelni/dostępność kursów blisko miejsca zamieszkania	21,9%	22,5%	21,3%
Wysoka jakość kształcenia	21,5%	22,0%	21,0%

Czynnik	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
Prestiż, dobra opinia szkoły, uczelni	19,5%	18,6%	20,5%
Chęć podjęcia dalszego kształcenia, rozwój naukowy	19,4%	19,0%	19,9%
Trendy na rynku, praca przyszłościowa	18,5%	18,1%	19,0%
Gwarancja wysokich zarobków w zawodzie	16,3%	14,2%	18,8%
Opinie autorytetów (rodzina, znajomi, itp.)	13,8%	12,6%	15,3%
Współpraca szkoły/uczelni z pracodawcami, wsparcie w wejściu na rynek pracy	12,9%	11,4%	14,7%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

Tabela 4. Najczęstsze czynniki wpływające na wybór szkoły, studiów, kierunków kształcenia/zawodów wskazywane przez ankietowanych, z uwzględnieniem kierunku studiów, N=1 432

Grupa kierunków	Czynniki
Biznes, administracja i prawo N=416	1. Moje zainteresowania - 37,7% 2. Moje zdolności i predyspozycje -32% 3. Lokalizacja szkoły/uczelni/dostępność kursów w mieście, kraju, w jakim chciałem/chciałam się uczyć (gdzie chciałabym/chciałbym mieszkać -24%
Kształcenie N=98	1. Moje zainteresowania -32,7% 2. Lokalizacja szkoły/uczelni/dostępność kursów blisko miejsca zamieszkania -27,6% 3. Opinie autorytetów -rodzina, znajomi, itp. -23,5%
Nauki humanistyczne i sztuka N=130	1. Moje zainteresowania -45,4% 2. Moje zdolności i predyspozycje -38,5% 3. Wysoka jakość kształcenia -27,7%
Nauki przyrodnicze, matematyka i statystyka N=60	1. Moje zainteresowania -58,3% 2. Moje zdolności i predyspozycje -43,3% 3. Lokalizacja szkoły/uczelni/dostępność kursów w mieście, kraju, w jakim chciałem/chciałam się uczyć -gdzie chciałabym/chciałbym mieszkać -31,7%
Nauki społeczne, dziennikarstwo i informacja N=140	1. Moje zainteresowania -37,1% 2. Lokalizacja szkoły/uczelni/dostępność kursów blisko miejsca zamieszkania -26,4% 3. Chęć podjęcia dalszego kształcenia, rozwój naukowy -25,7%
Rolnictwo N=30	1. Moje zainteresowania -43,3% 2. Wysoka jakość kształcenia -33,3% 3. Opinie autorytetów -rodzina, znajomi, itp. 4. Lokalizacja szkoły/uczelni/dostępność kursów blisko miejsca zamieszkania -26,7%
Technika, przemysł, budownictwo N=187	1. Moje zainteresowania -35,3% 2. Szanse na rozwój zawodowy, zrobienie kariery -25,7% 3. Moje zdolności i predyspozycje - 24,6% 4. Chęć podjęcia dalszego kształcenia, rozwój naukowy - 24,6%

Grupa kierunków	Czynniki
Technologie teleinformacyjne N=85	1. Moje zdolności i predyspozycje -35,3% 2. Moje zainteresowania -35,3% 3. Szanse na rozwój zawodowy, zrobienie kariery -29,4%
Usługi N=144	1. Moje zainteresowania -36,8% 2. Moje zdolności i predyspozycje -32,6% 3. Lokalizacja szkoły/uczelni/dostępność kursów blisko miejsca zamieszkania-24,3% 4. Trendy na rynku, praca przyszłościowa -24,3%
Zdrowie i opieka społeczna N=142	1. Moje zainteresowania -40,1% 2. Moje zdolności i predyspozycje -32,4% 3. Szanse na rozwój zawodowy, zrobienie kariery -29,6%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

Wybory zawodowe absolwentów były dyktowane innymi czynnikami niż wybory edukacyjne, które już podejmowali wcześniej. W tym wypadku kluczową rolę odgrywają warunki zatrudnienia: wysokość wynagrodzenia (38,5%), stabilność zatrudnienia (33,0%) i bliskość miejsca zamieszkania (27,9%) to priorytetowe czynniki, którymi kierowali się lub będą się kierować przy poszukiwaniu pracy absolwenci. Dla co czwartego absolwenta istotne są elastyczne godziny pracy oraz możliwości rozwoju zawodowego. Najmniejsze znaczenie mają opinie o pracodawcy oraz postrzeganie społeczne pracodawcy. W momencie przeglądania ofert pracy kobiety częściej niż mężczyźni zwracały uwagę na elastyczne godziny pracy, stabilność zatrudnienia, bliskość miejsca pracy od miejsca zamieszkania i możliwości rozwoju zawodowego.

Tabela 5. Najczęstsze czynniki, którymi absolwenci kierowali się lub będą się kierować przy poszukiwaniu pracy w podziale na płeć

Czynnik	Ogółem N=1 432	Kobieta N=779	Mężczyzna N=653
Wysokość wynagrodzenia	38,5%	38,6%	38,4%
Stabilność zatrudnienia	33,0%	35,2%	30,3%
Bliskość miejsca pracy od miejsca zamieszkania	27,9%	29,8%	25,6%
Elastyczne godziny pracy	25,8%	28,1%	23,1%
Możliwości rozwoju zawodowego	25,6%	27,1%	23,7%
Praca zgodna z zainteresowaniami, pasjami	23,2%	23,1%	23,3%
Work-life balance, tj. zapewnienie możliwości łączenia pracy zawodowej z życiem osobistym	23,1%	22,2%	24,2%
Dobra atmosfera między pracownikami	22,8%	23,9%	21,4%
Możliwość pracy zdalnej, praca hybrydowa	21,1%	21,4%	20,7%

Czynnik	Ogółem N=1 432	Kobieta N=779	Mężczyzna N=653
Możliwość podjęcia pracy zgodnej z wykształceniem	18,6%	19,9%	17,0%
Lokalizacja pracodawcy w mieście/kraju, w jakim chcę lub chciałem/chciałam mieszkać	17,9%	19,3%	16,2%
Opinie na temat pracodawcy w Internecie, mediach społecznościowych	14,9%	14,9%	15,0%
Praca zgodna z wartościami, aktywność społeczna pracodawcy	13,5%	14,2%	12,7%
Kultura organizacyjna firmy	13,2%	11,3%	15,5%
Opinie na temat pracodawcy moich przyjaciół, znajomych	12,3%	11,9%	12,7%
Opinie na temat pracodawcy mojej rodziny	9,2%	7,1%	11,8%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

Wysokość wynagrodzenia była kluczowym aspektem uwzględnianym w trakcie poszukiwania pracy w przypadku ponad 40% absolwentów takich kierunków jak: Zdrowie i opieka społeczna (48,6%), Technologie teleinformatyczne (44,7%), Biznes, administracja i prawo (41,8%), Technika, przemysł, budownictwo (40,1%). Na tle wszystkich grup kierunków wyróżniali się absolwenci Rolnictwa, wskazujący na czynniki spoza czołowej piątki.

Tabela 6. Najczęstsze czynniki, którymi absolwenci kierują poszukiwaniu pracy, z uwzględnieniem kierunków kształcenia, N=1 432

Grupa kierunków	Czynniki
Biznes, administracja i prawo N=416	1. Wysokość wynagrodzenia --41,8% 2. Stabilność zatrudnienia -34,9% 3. Bliskość miejsca pracy od miejsca zamieszkania -30,3%
Kształcenie N=98	1. Stabilność zatrudnienia -32,7% 2. Bliskość miejsca pracy od miejsca zamieszkania -26,5% 3. Elastyczne godziny pracy -25,5%
Nauki humanistyczne i sztuka N=130	1. Work-life balance, tj. zapewnienie możliwości łączenia pracy zawodowej z życiem osobistym -34,6% 2. Stabilność zatrudnienia -27,7% 3. Praca zgodna z zainteresowaniami i pasjami -27,7%
Nauki przyrodnicze, matematyka i statystyka N=60	1. Stabilność zatrudnienia -45% 2. Wysokość wynagrodzenia -38,3% 3. Dobra atmosfera między pracownikami -30,3%
Nauki społeczne, dziennikarstwo i informacja N=140	1. Stabilność zatrudnienia -32,9% 2. Wysokość wynagrodzenia -32,1% 3. Bliskość miejsca pracy od miejsca zamieszkania -27,9%
Rolnictwo N=30	1. Dobra atmosfera między pracownikami -40% 2. Możliwość podjęcia pracy zgodnej z wykształceniem -36,7% 3. Praca zgodna z zainteresowaniami i pasjami -33,3%
Technika, przemysł, budownictwo	1. Wysokość wynagrodzenia -40,1%

Grupa kierunków	Czynniki
N=187	2. Stabilność zatrudnienia -32,1% 3. Elastyczne godziny pracy -32,1%
Technologie teleinformacyjne N=85	1.Wysokość wynagrodzenia -44,7% 2. Stabilność zatrudnienia -24,7% 3. Praca zgodna z zainteresowania i pasjami -24,7%
Usługi N=144	1.Wysokość wynagrodzenia -39,6% 2. Stabilność zatrudnienia -30,6% 3. Bliskość miejsca pracy od miejsca zamieszkania -28,5%
Zdrowie i opieka społeczna N=142	1.Wysokość wynagrodzenia -48,6% 2. Stabilność zatrudnienia -38% 3. Bliskość miejsca pracy od miejsca zamieszkania -35,2%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

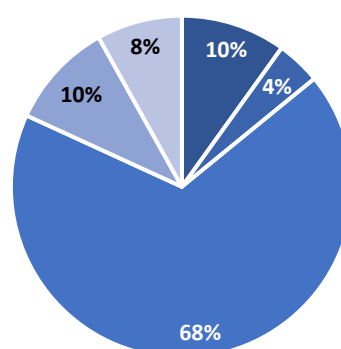
Sytuacja na rynku pracy po zdobyciu wyższego wykształcenia

Według danych WUP liczba osób bezrobotnych w województwie wielkopolskim wyniosła na koniec 2024 roku 46 625 osób (26 732 kobiet, 19 893 mężczyzn). Osoby do 30 roku życia stanowiły 26,5% wszystkich bezrobotnych w regionie.

W przypadku respondentów przeprowadzonego badania, status aktywności zawodowej zdecydowanej większości (tj. 68%) stanowiły osoby, które w ciągu nie więcej niż dwóch lat po zdobyciu wyższego wykształcenia pracowały. 8% badanych zadeklarowało, iż jednocześnie studiują i pracują.

Rysunek 2. Status aktywności zawodowej badanych absolwentów w %, N=1 432

- Osoba bezrobotna (tj. nie pracująca, nie ucząca się, poszukująca pracy)
- Osoba bierna zawodowo (tj. nie poszukująca pracy, nie pracująca i nie ucząca się)
- Osoba pracująca
- Osoba ucząca się, nie pracująca
- Osoba ucząca się, pracująca

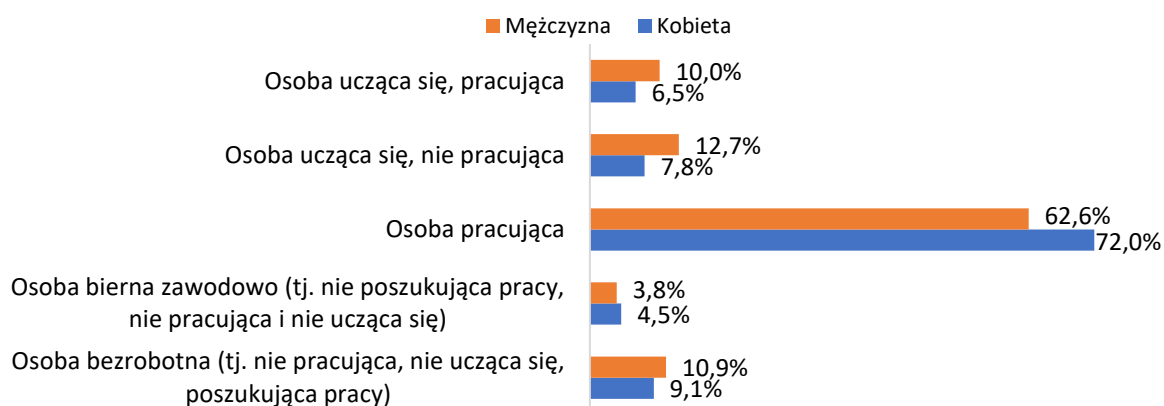

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

Wśród grupy badawczej 9,4% więcej kobiet posiadało status osoby pracującej niż mężczyzn, natomiast mężczyźni przeważali w grupie osób uczących się pracujących i niepracujących.

Wraz z wiekiem spadał udział osób tylko uczących się lub łączących edukację z nauką.

Rysunek 3. Status aktywności zawodowej wśród badanych absolwentów w podziale na płeć, N=1432

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

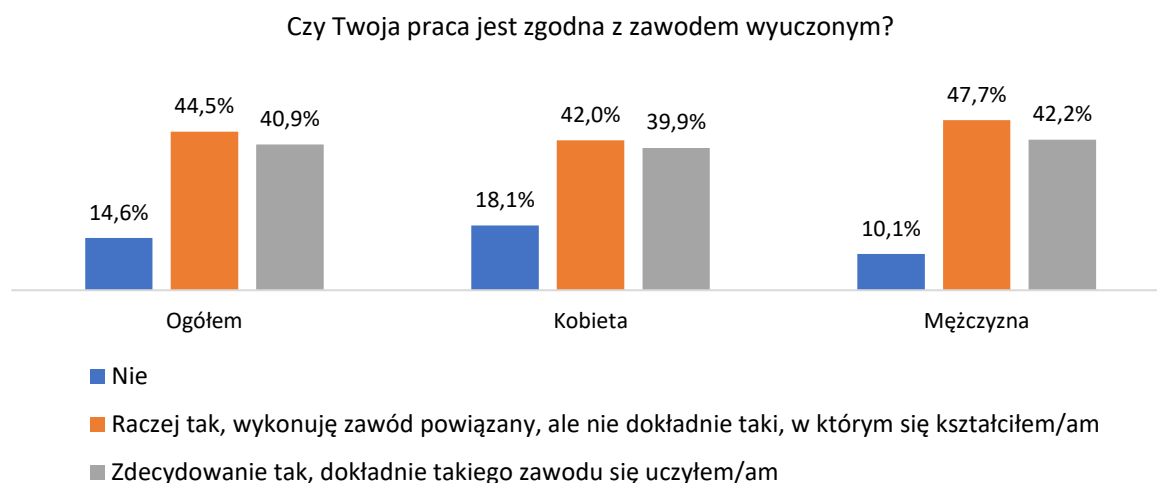
Najwyższy odsetek niepracujących² absolwentów występował w grupach kierunków:

Rolnictwo – 53,3%, Kształcenie – 35,7%, Nauki przyrodnicze, Matematyka i statystyka – 31,7%.

Zdecydowana większość respondentów pracuje w zawodzie zgodnym ze zdobytym wykształceniem, bądź znalazła zatrudnienie powiązane z ukończonym kierunkiem studiów wyższych - dotyczy to zarówno kobiet, jak i mężczyzn. Kobiety jednak nieco częściej podejmują pracę niezgodną z wykształceniem. Absolwenci pracujący w swoim zawodzie stanowią 40,9%, natomiast najwięcej osób deklarowało, iż pracuje w zawodzie powiązonym z obranym kierunkiem kształcenia, ale nie dokładnie w tym, do którego zostali przygotowani. W zawodzie bezpośrednio zgodnym ze zdobytym wykształceniem pracuje ponad połowa absolwentów takich kierunków jak: rolnictwo – 64,3%, kształcenie – 58,7%, zdrowie i opieka społeczna – 52%. Absolwenci kierunków związanych z kształceniem najrzadziej na tle pozostałych podejmują pracę w zawodach jedynie pośrednio związanych z ich wykształceniem. Większość spośród nich (58,7%) podejmuje pracę w zawodzie ściśle związanych z wyuczonym zawodem, a niemal co piąty decyduje się na pracę w zupełnie innym obszarze.

² Suma osób biernych, bezrobotnych oraz uczących się i niepracujących

Rysunek 4. Ocena zgodności wykonywanej pracy ze zdobytym wykształceniem przez respondentów w podziale na płeć, N=1086 (K=612, M=474)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

Tabela 7. Ocena respondentów zgodności wykonywanej pracy ze zdobytym wykształceniem w podziale na grupę kierunków studiów, N=1086

Czy Twoja praca jest zgodna z zawodem wyuczonym?	N	Nie	Raczej tak, wykonuję zawód powiązany, ale nie dokładnie taki, w którym się kształciłem/am	Zdecydowanie tak, dokładnie takiego zawodu się uczyłem/am
Biznes, administracja i prawo	N=331	13,3%	42,9%	43,8%
Kształcenie	N=63	19,0%	22,2%	58,7%
Nauki humanistyczne i sztuka	N=96	18,8%	50,0%	31,3%
Nauki przyrodnicze, matematyka i statystyka	N=41	19,5%	51,2%	29,3%
Nauki społeczne, dziennikarstwo i informacja	N=109	18,3%	50,5%	31,2%
Rolnictwo	N=14	0,0%	35,7%	64,3%
Technika, przemysł, budownictwo	N=150	12,0%	50,0%	38,0%
Technologie teleinformacyjne	N=63	11,1%	49,2%	39,7%
Usługi	N=119	14,3%	49,6%	36,1%
Zdrowie i opieka społeczna	N=100	15,0%	33,0%	52,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

Dominującą przyczyną bezrobocia lub bierności zawodowej wskazywaną przez absolwentów wszystkich grup kierunków studiów jest brak ofert pracy w okolicy zamieszkania – wskazane w ponad 50% dla 6 z 10 grup kierunków kształcenia. W przypadku innych powodów bezrobocia lub braku aktywności zawodowej należy zauważyć:

- co zaskakujące osoby młode w wielu przypadkach wskazały problemy zdrowotne jako przyczynę ich aktualnego statusu na rynku pracy (23,2%). Dotyczyło to najczęściej absolwentów kierunków: Zdrowie i opieka społeczna, Kształcenie oraz Nauki humanistyczne i sztuka.
- aż 80% osób, którzy ukończyli kierunki rolnicze wskazuje, iż przyczyną bezrobocia/bierności są obowiązki rodzinne (kobiety stanowiły 2/5 absolwentów tego kierunku uczestniczących w badaniu);
- w przypadku Nauk przyrodniczych, matematyki i statystyki 50% absolwentów tych kierunków wskazało, iż główną przyczyną jest brak kwalifikacji i doświadczenia.
- średnio 12,2% ankietowanych wskazało, iż nie mają potrzeby pracować, ponieważ są na utrzymaniu rodziny bądź innych osób.
- Osoby kończące kierunki należące do grupy Technika, przemysł, budownictwo w prawie 42% wskazały podejmowanie nauki i zaangażowanie w edukację jako powód nie podejmowania pracy.

Tabela 8. Główne powody bezrobocia lub bierności zawodowej wskazane przez absolwentów według ukończonego kierunku, N=346

Kierunki studiów	Główne powody bezrobocia lub bierności zawodowej							
	Podejmowanie nauki, zaangażowanie w edukację	Brak ofert pracy w mojej okolicy	Brak kwalifikacji i doświadczenia	Problemy zdrowotne	Obowiązki rodzinne	Brak motywacji do pracy	Brak potrzeby – byłem (-am)/jestem na utrzymaniu rodziny/innych osób	Inny powód
Ogółem	30,9%	47,8%	30,5%	23,2%	24,3%	15,4%	12,2%	0,9%
Biznes, administracja i prawo, N=85	33,6%	52,1%	34,0%	23,5%	21,0%	8,8%	9,7%	1,7%
Kształcenie, N=35	28,4%	28,4%	14,9%	28,4%	31,3%	13,4%	7,5%	0,0%
Nauki humanistyczne i sztuka, N=34	21,1%	53,5%	25,4%	28,2%	25,4%	18,3%	18,3%	1,4%
Nauki przyrodnicze, matematyka i statystyka, N=19	36,7%	36,7%	50,0%	26,7%	16,7%	30,0%	23,3%	0,0%
Nauki społeczne, dziennikarstwo i informacja, N=31	29,7%	52,7%	28,4%	10,8%	21,6%	18,9%	18,9%	0,0%
Rolnictwo, N=16	13,3%	53,3%	46,7%	6,7%	80,0%	6,7%	13,3%	0,0%
Technika, przemysł,	41,8%	30,4%	24,1%	21,5%	32,9%	16,5%	13,9%	0,0%

Kierunki studiów	Główne powody bezrobocia lub bierności zawodowej							
	Podjmowanie nauki, zaangażowanie w edukację	Brak ofert pracy w mojej okolicy	Brak kwalifikacji i doświadczenia	Problemy zdrowotne	Obowiązki rodzinne	Brak motywacji do pracy	Brak potrzeby – byłem (-am)/jestem na utrzymaniu rodziny/innych osób	Inny powód
budownictwo, N=37								
Technologie teleinformacyjne, N=22	26,8%	41,5%	29,3%	17,1%	31,7%	24,4%	12,2%	0,0%
Usługi, N=25	20,3%	59,4%	36,2%	24,6%	15,9%	15,9%	7,2%	0,0%
Zdrowie i opieka społeczna, N=42	35,7%	54,8%	31,0%	29,8%	17,9%	20,2%	10,7%	2,4%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

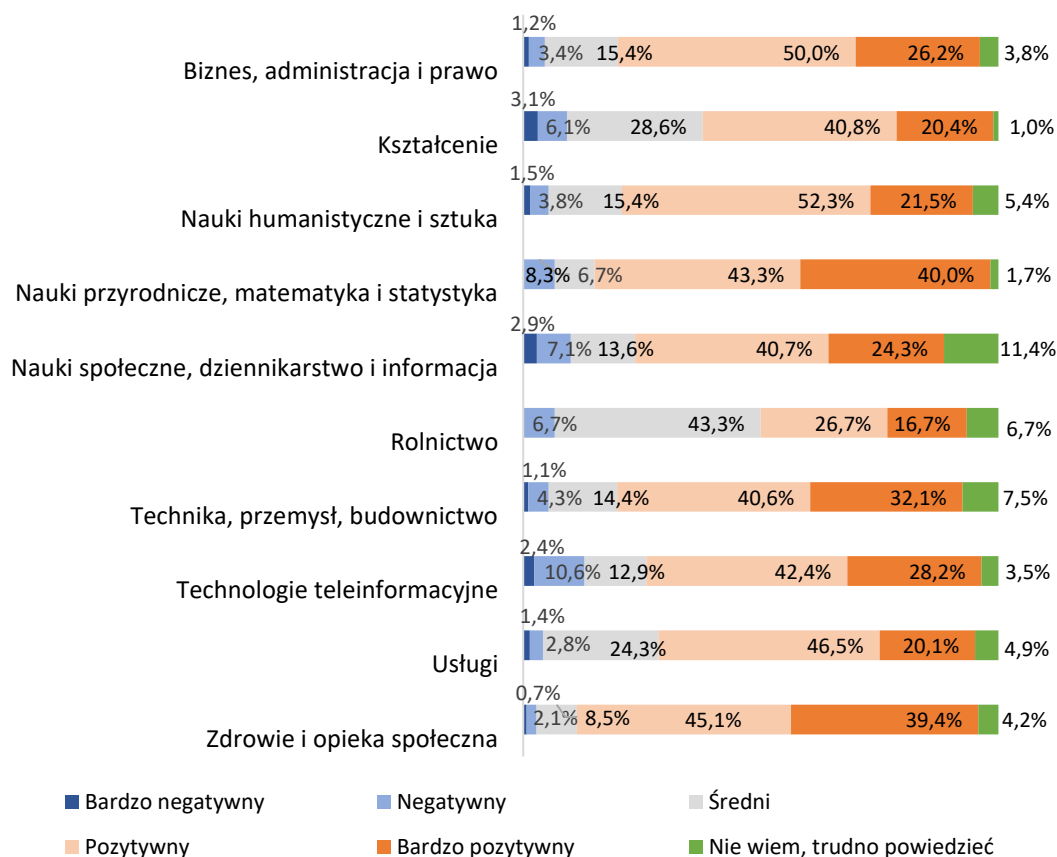
Większość młodych ludzi wskazuje pozytywny stosunek do podnoszenia kwalifikacji.

Najmniej pozytywny poziom nastawienia do podnoszenia kwalifikacji jest w grupie kończącej

Rolnictwo – ponad 50% osób wskazało poziom negatywny lub średni . Niechęć jasno

deklaruje 13% absolwentów kierunków z grupy Technologie teleinformacyjne

Rysunek 5. Stosunek respondentów do podnoszenia kwalifikacji z uwzględnieniem kierunku studiów, N=1432

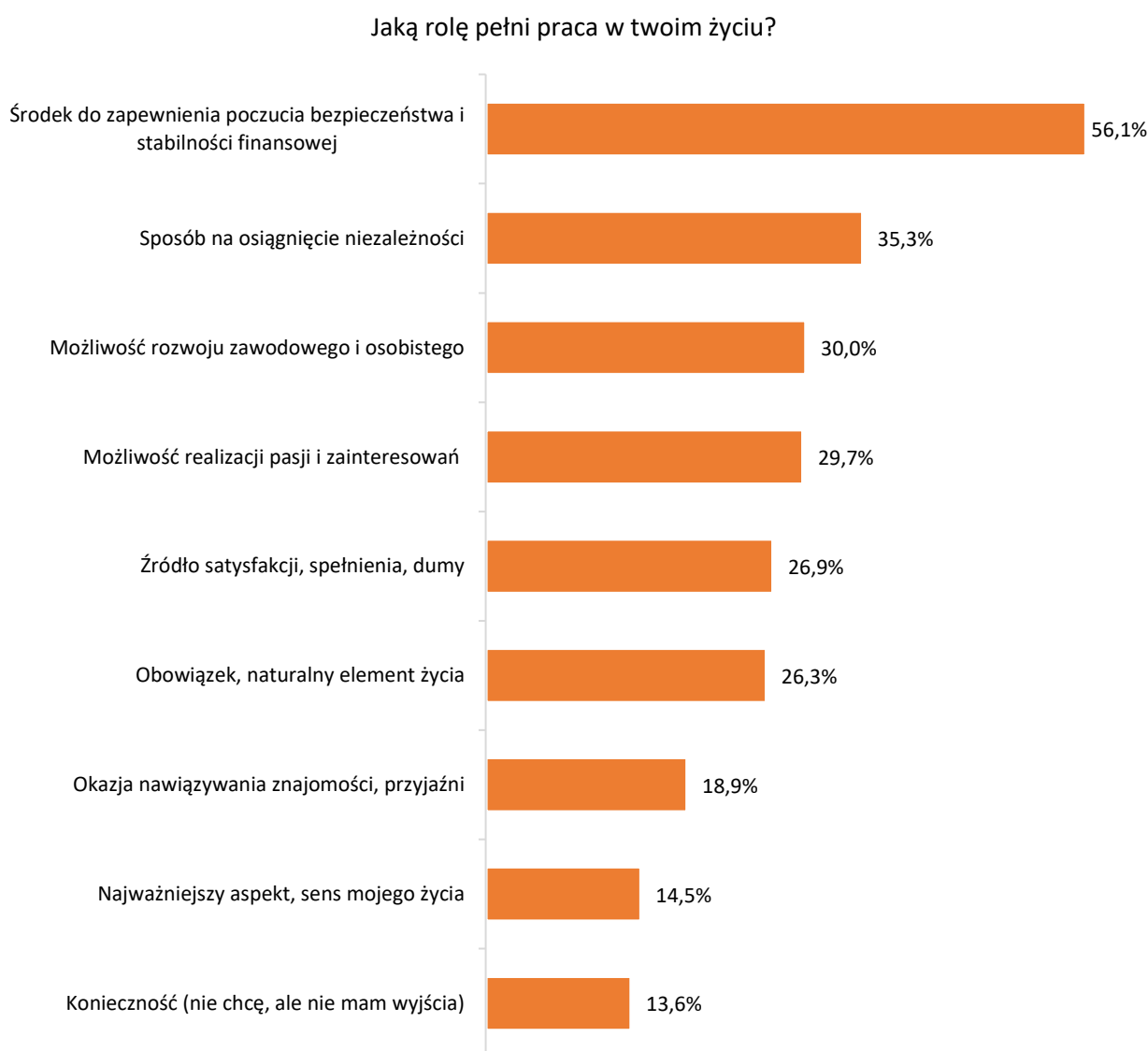

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

Rola pracy w życiu

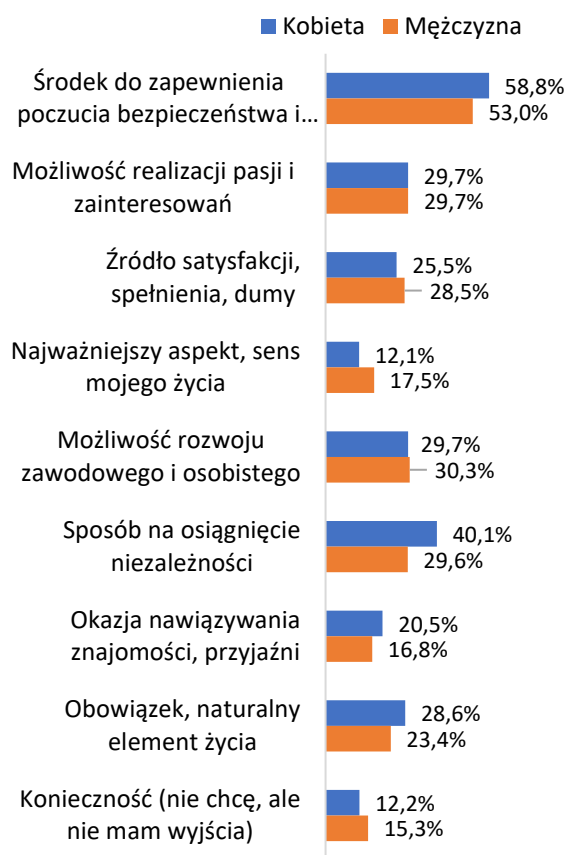
56,1% respondentów uznało, iż praca stanowi dla nich środek do zapewnienia poczucia bezpieczeństwa i stabilności finansowej. Taka rola pracy jest najistotniejsza bez względu na płeć czy wiek respondentów. Kolejnymi rolami najczęściej przypisywanymi pracy były: sposób na osiągnięcie niezależności (druga najczęściej wskazywana przez kobiety – ponad 10% więcej odpowiedzi niż u mężczyzn), możliwość rozwoju zawodowego i osobistego (częściej wskazywane przez grupę wiekową 25-34), możliwość realizacji pasji i zainteresowań.

Rysunek 6. Rola, jaką praca odgrywa w życiu respondentów, N=1432

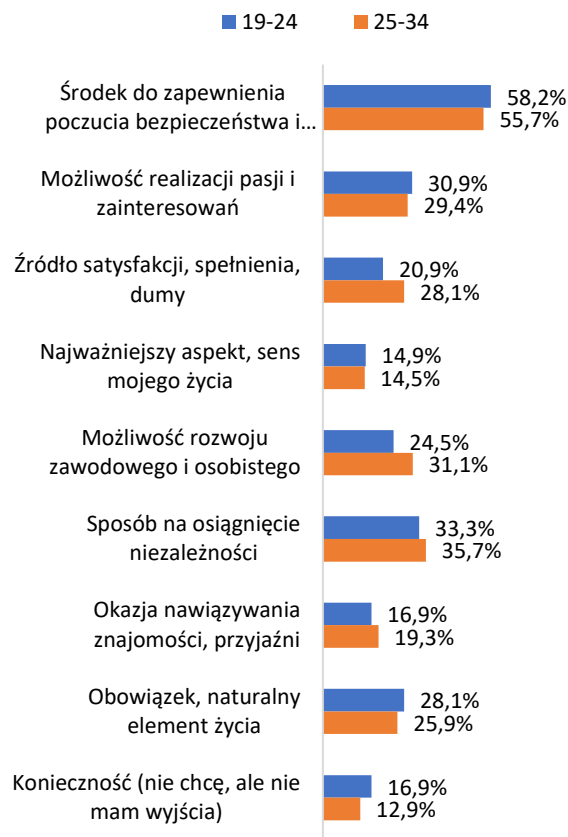

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

Rysunek 7. Rola, jaką praca odgrywa w życiu respondentów w podziale na płeć, N=1432 (K=779, M=653)

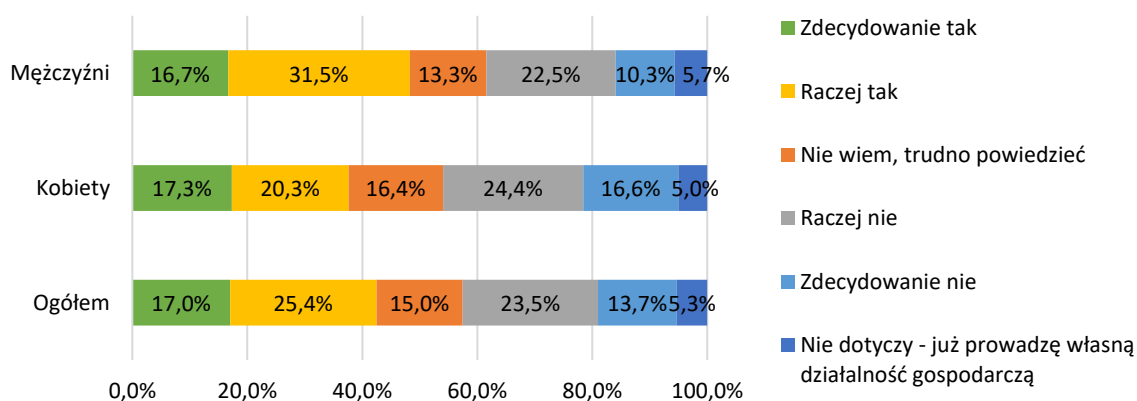
Rysunek 8. Rola, jaką praca odgrywa w życiu respondentów w podziale na wiek, N=1432 (K=779, M=653)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

Wielu młodych ludzi rozważało bądź rozważa założenia własnej działalności. Większą skłonność przejawiali ku temu mężczyźni.

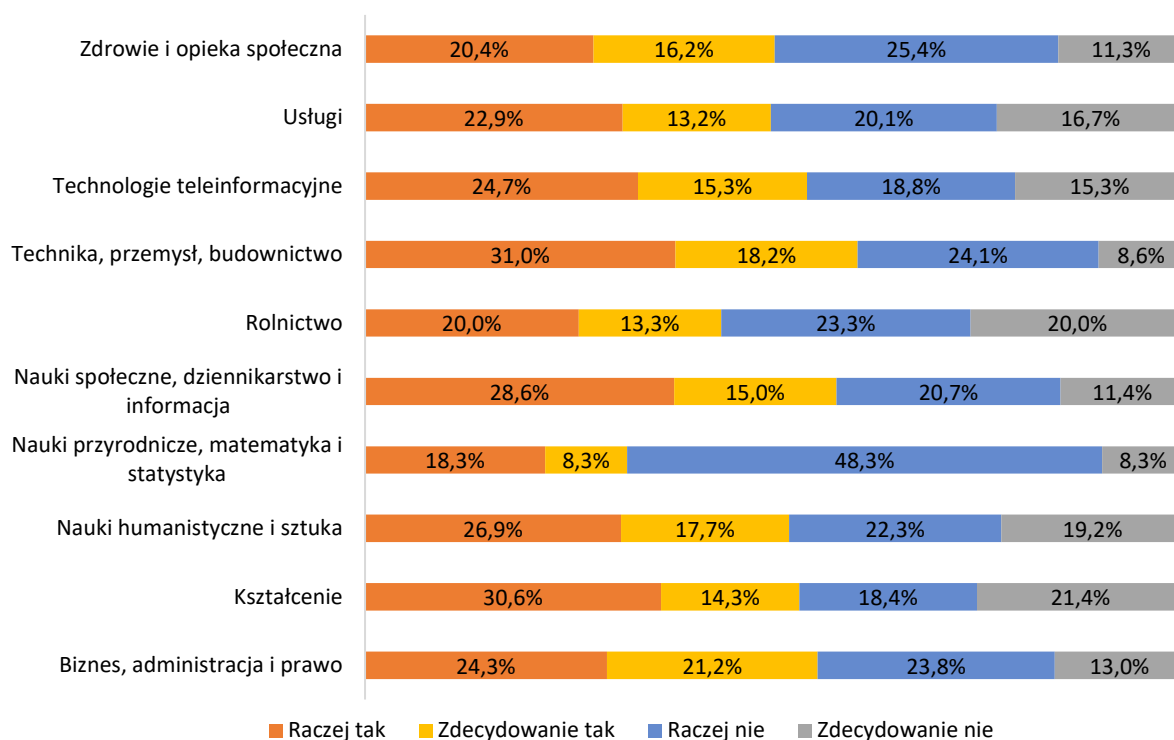
Rysunek 9. Rozkład odpowiedzi respondentów na pytanie: Czy rozważałeś/-aś prowadzenie własnej działalności?- w podziale na płeć, N=1432 (K=779, M=653)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

Najbardziej otwarci na prowadzenie własnej działalności byli absolwenci kierunków: Technika, przemysł, budownictwo (49,2%), Biznes, administracja i prawo (45,4%), Kształcenie (44,9%), Nauki humanistyczne i sztuka (44,6%). Najczęściej taką możliwość wykluczają absolwenci kierunków Nauki przyrodnicze, matematyka i statystyka (56,7%) oraz Rolnictwo (43,3%).

Rysunek 10. Rozkład odpowiedzi respondentów na pytanie: Czy rozważałeś/-aś prowadzenie własnej działalności? w podziale na ukończony kierunek studiów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

Migracja Absolwentów

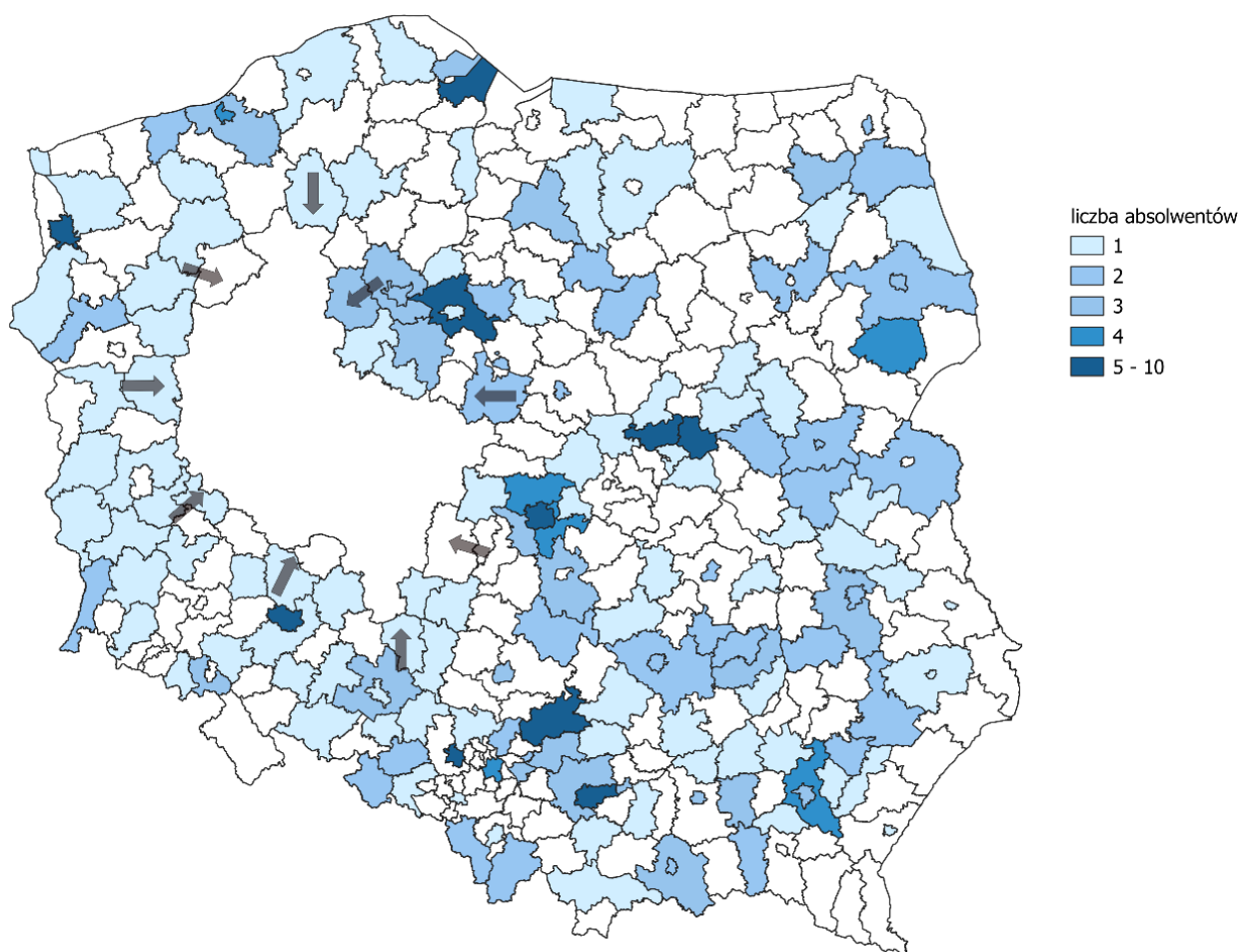
Przed rozpoczęciem nauki na uczelni wyższej większość respondentów zamieszkiwała obszar województwa wielkopolskiego (ok. 76%). Spośród wszystkich respondentów ok. 24% przed rozpoczęciem edukacji zamieszkiwało w innych województwach niż wielkopolskie, najczęściej pochodzili oni z województw: mazowieckiego, śląskiego, łódzkiego i kujawsko – pomorskiego.

Tabela 9. Województwo zamieszkałe przez respondentów przed rozpoczęciem edukacji w województwie wielkopolskim, N=338

województwo	Liczba absolwentów spoza województwa wielkopolskiego	[%]
województwo mazowieckie	43	12,7
województwo śląskie	40	11,8
województwo łódzkie	32	9,5
województwo kujawsko - pomorskie	28	8,3
województwo dolnośląskie	26	7,7
województwo małopolskie	26	7,7
województwo zachodniopomorskie	23	6,8
województwo lubelskie	21	6,2
województwo podkarpackie	20	5,9
województwo pomorskie	15	4,4
województwo świętokrzyskie	15	4,4
województwo opolskie	13	3,8
województwo podlaskie	13	3,8
województwo lubuskie	12	3,6
województwo warmińsko - mazurskie	11	3,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

Mapa 2. Powiaty zamieszkałe przez absolwentów przyjeżdżających na studia z poza wielkopolski

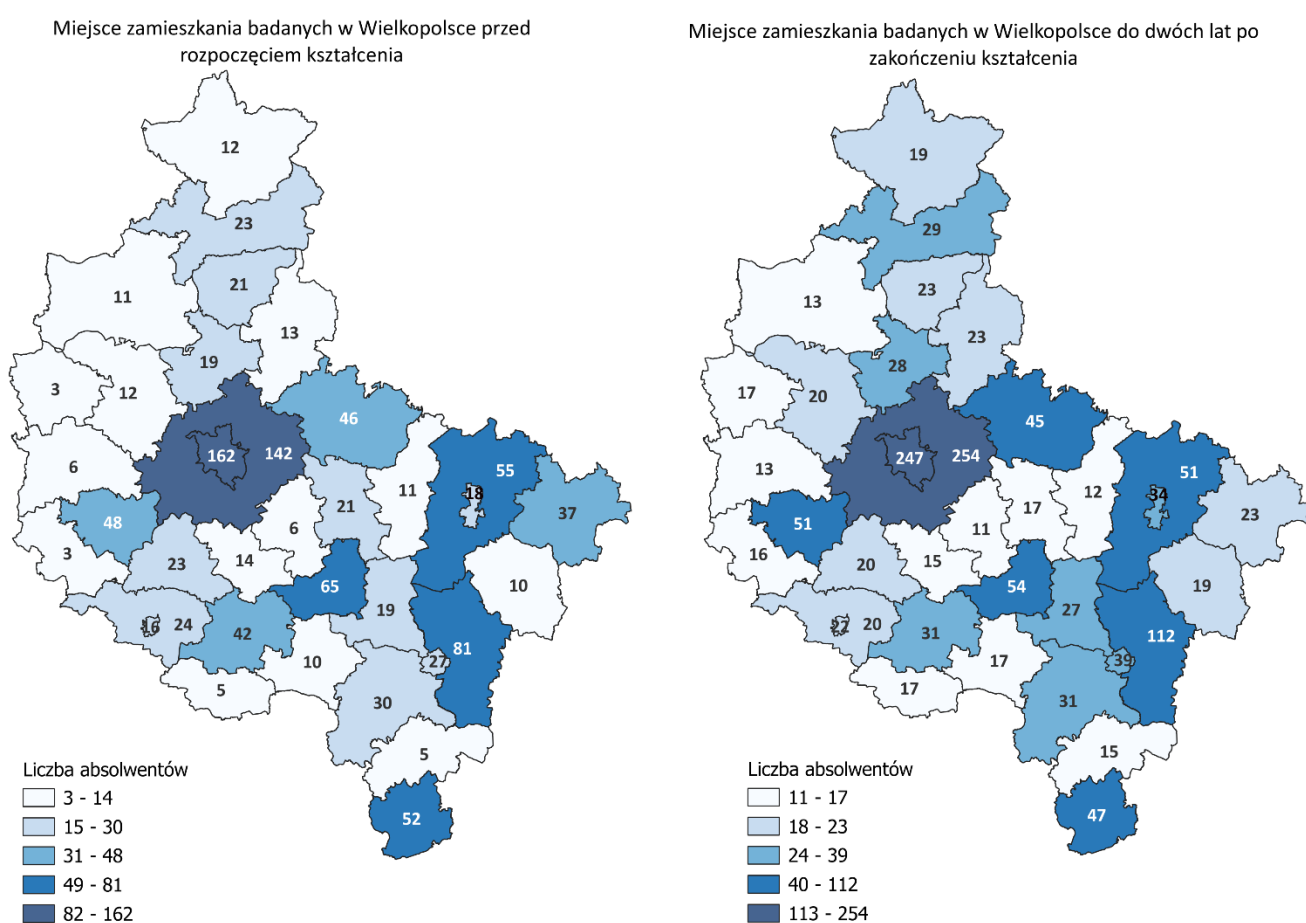
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

Pozyskane informacje nt. migracji respondentów w trakcie lub po zakończeniu edukacji potwierdzają, że około 40% absolwentów, którzy wcześniej zamieszkiwali województwo wielkopolskie, zdecydowało się na powrót do swojego rodzimego powiatu, szczególnie dotyczyło to absolwentów pochodzących z powiatów: wolsztyński, turecki, obornicki, słupecki, M. Poznań oraz powiat poznański. Na taki krok najrzadziej natomiast decydowali się respondenci zamieszkujący przed rozpoczęciem studiów powiaty: kolski, czarnkowsko-trzecieński, kościański, M. Leszno, kępiński oraz międzychodzki. Osoby, które zdecydowały się na wyprowadzkę z rodzinnego powiatu (zarówno zamieszkujące wcześniej województwo wielkopolskie, jak i inny region kraju) najczęściej decydowały się na zamieszkanie w powiecie poznańskim, M. Poznaniu oraz powiecie kaliskim.

Na mapie 3 przedstawiono migrację badanych absolwentów na terenie województwa wielkopolskiego. Jedną z poniższych ilustracji pokazuje, w jakich powiatach mieszkali

absolwenci przed rozpoczęciem kształcenia, druga natomiast gdzie zamieszkali po zakończeniu kształcenia, ale też z uwzględnieniem osób pochodzących spoza województwa wielkopolskiego (338 osób). Głównymi ośrodkami zamieszkania absolwentów były powiat poznański, miasto Poznań, powiat kaliski. W większości powiatów odnotowano przyrost absolwentów (więcej absolwentów zamieszkało w powiecie niż studiowało w województwie wielkopolskim), z wyłączeniem: kolskiego, gostyńskiego, jarocińskiego, kępińskiego, konińskiego, leszczyńskiego, wrzesińskiego, kościańskiego, gnieźnieńskiego.

Mapa 3. Miejsce zamieszkania badanych w Wielkopolsce przed rozpoczęciem kształcenia oraz po jego zakończeniu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

Połowa wszystkich badanych pozytywnie oceniła możliwości znalezienia zatrudnienia z satysfakcjonującym wynagrodzeniem, jakie daje im lokalny rynek pracy. 28% badanych nie potrafiło odnieść się do ww. kwestii. Powiatem o najwyższym odsetku negatywnych opinii respondentów na temat możliwości zatrudnienia ze satysfakcjonującym wynagrodzeniem był

powiat śremski (80% odpowiedzi³). Powiatami, w których absolwenci najczęściej deklarują, że łatwo taką pracę podjąć⁴ były: słupecki (83,3%), turecki (73,7%), pilski (69%). W mieście Poznań 82 osoby (tj. 33,2%) nie wiedziały, czy znajdą pracę z dobrym wynagrodzeniem w zawodzie, 115 (tj. 46,6%) absolwentów wykazało pozytywne nastawienie. W pozostałych miastach na prawach powiatu wśród respondentów pozytywny wydzźwięk odpowiedzi uzyskano: w Lesznie – 54,7%, w Koninie – 50% oraz w Kaliszu 46,1%.

Tabela 10. Opinia badanych nt. szans znalezienia pracy w wyuczonym zawodzie z satysfakcjonującym wynagrodzeniem w miejscu aktualnego zamieszkania, N=1432 [%]

Powiat	Odpowiedź na pytanie: Czy tam gdzie mieszkasz łatwo jest znaleźć pracę w Twoim wyuczonym zawodzie z wynagrodzeniem, które jest dla Ciebie satysfakcjonujące?				
	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie	nie wiem, trudno powiedzieć
Chodzieski	17,4	17,4	30,4	0,0	34,8
Czarnkowsko-trzcianecki	23,1	38,5	30,8	7,7	0
Gnieźnieński	24,4	31,1	13,3	11,1	20
Gostyński	19,4	29,0	9,7	12,9	29
Grodziski	9,8	27,5	15,7	15,7	31,4
Jarociński	16,7	38,9	13	3,7	27,8
Kaliski	15,2	37,1	15,9	6,0	25,8
Kępiński	29,8	25,5	8,5	2,1	34
Kolski	4,3	39,1	21,7	0,0	34,8
Koniński	12,9	24,7	22,4	8,2	31,8
Kościański	20	15,0	15	15,0	35
Krotoszyński	5,9	41,2	23,5	11,8	17,6
Leszczyński	9,5	45,2	11,9	0,0	33,3
Międzychodzki	23,5	29,4	5,9	5,9	35,3
Nowotomyski	23,1	38,5	15,4	0,0	23,1
Obornicki	14,3	32,1	25	3,6	25
Ostrowski	3,2	38,7	12,9	3,2	41,9
Ostrzeszowski	33,3	26,7	6,7	6,7	26,7
Pilski	17,2	51,7	10,3	0,0	20,7
Pleszewski	7,4	33,3	14,8	7,4	37
Poznański	15,2	35,9	16,2	4,6	28,1
Rawicki	23,5	23,5	11,8	11,8	29,4
Słupecki	58,3	25,0	0	8,3	8,3
Szamotulski	15	40,0	20	0,0	25
Średzki	36,4	9,1	27,3	9,1	18,2
Śremski	0	13,3	66,7	13,3	6,7
Turecki	10,5	63,2	5,3	10,5	10,5

³ Suma odpowiedzi Zdecydowanie nie i raczej nie

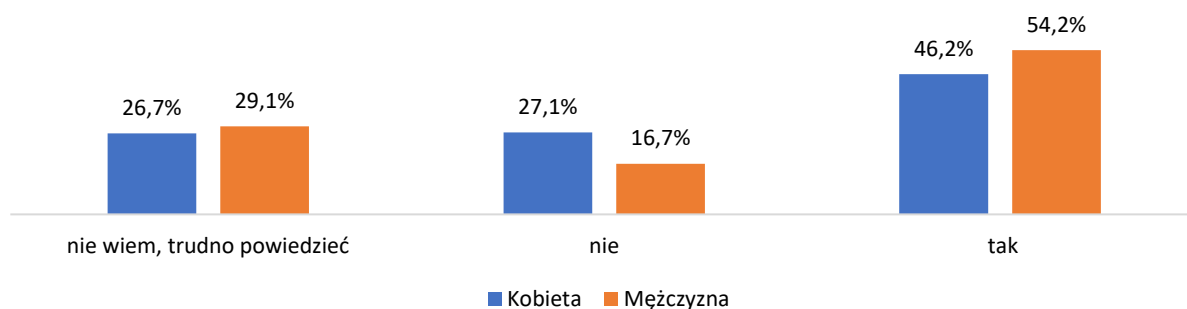
⁴ Suma odpowiedzi zdecydowanie tak i raczej tak

Powiat	Odpowiedź na pytanie: Czy tam gdzie mieszkasz łatwo jest znaleźć pracę w Twoim wyuczonym zawodzie z wynagrodzeniem, które jest dla Ciebie satysfakcjonujące?				
	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie	nie wiem, trudno powiedzieć
Wągrowiecki	8,7	30,4	30,4	0,0	30,4
Wolsztyński	0	37,5	0	25,0	37,5
Wrzesiński	11,8	47,1	35,3	0,0	5,9
Złotowski	15,8	36,8	0	10,5	36,8
m. Kalisz	20,5	25,6	25,6	7,7	20,5
m. Konin	23,5	26,5	20,6	8,8	20,6
m. Leszno	0,0	63,6	4,5	0,0	31,8
m. Poznań	13,8	32,8	15,4	4,9	33,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

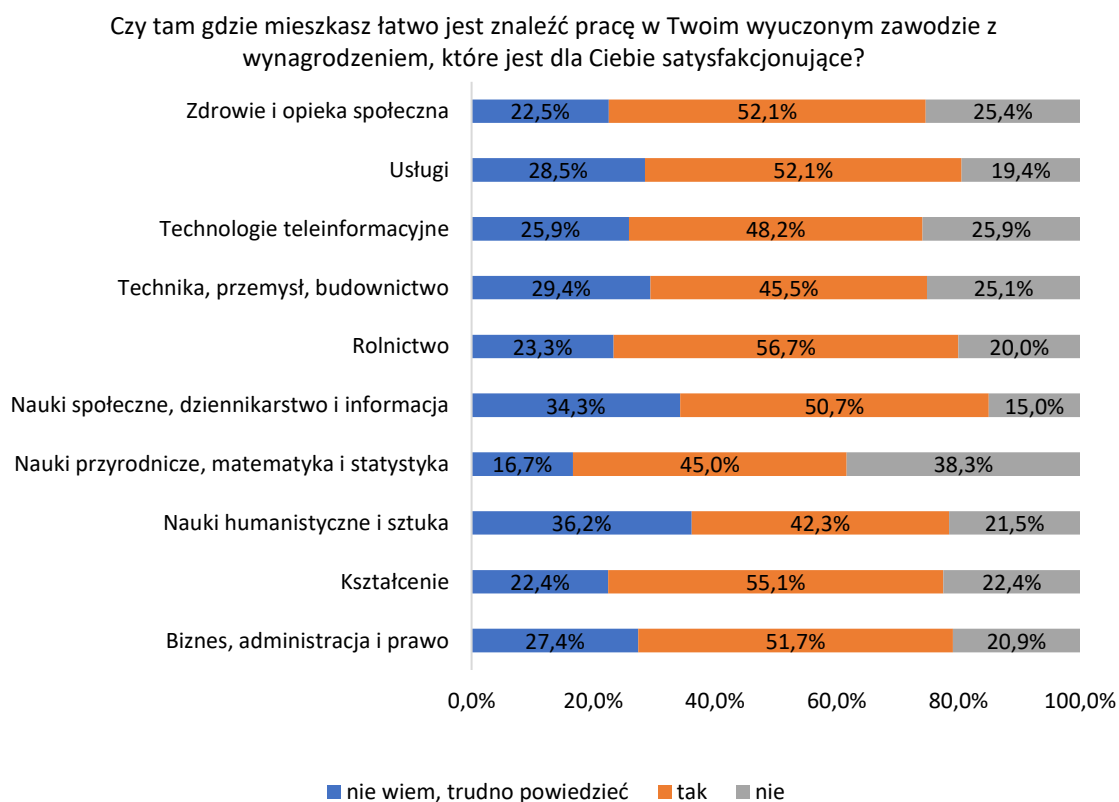
Niezależnie od kierunku kształcenia, ponad połowa absolwentów oceniła pozytywnie swój lokalny rynek pracy pod względem znalezienia satysfakcjonującego zatrudnienia. Kobiety oceniały swoje szanse niżej niż mężczyźni. Najlepiej swoje szanse widzieli absolwenci kierunków: Rolnictwa (56,7%), Kształcenia (55,1%), Usług (52,1%) oraz Zdrowia i opieki społecznej (52,1%). Najgorzej swój region oceniali respondenci po kierunkach: Nauk przyrodniczych, matematyki i statystyki (38,3%) oraz Technologii teleinformacyjnych (25,9%). Nauki społeczne, dziennikarstwo i informacja oraz Nauki humanistyczne i sztuka są kierunkami o najwyższym procencie niepewności dot. tej kwestii.

Rysunek 11. Ocena możliwości znalezienia zatrudnienia w wyuczonym zawodzie z satysfakcjonującym wynagrodzeniem na lokalnym rynku pracy przez absolwentów w podziale na płeć, N=1432 (K=779, N=653)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

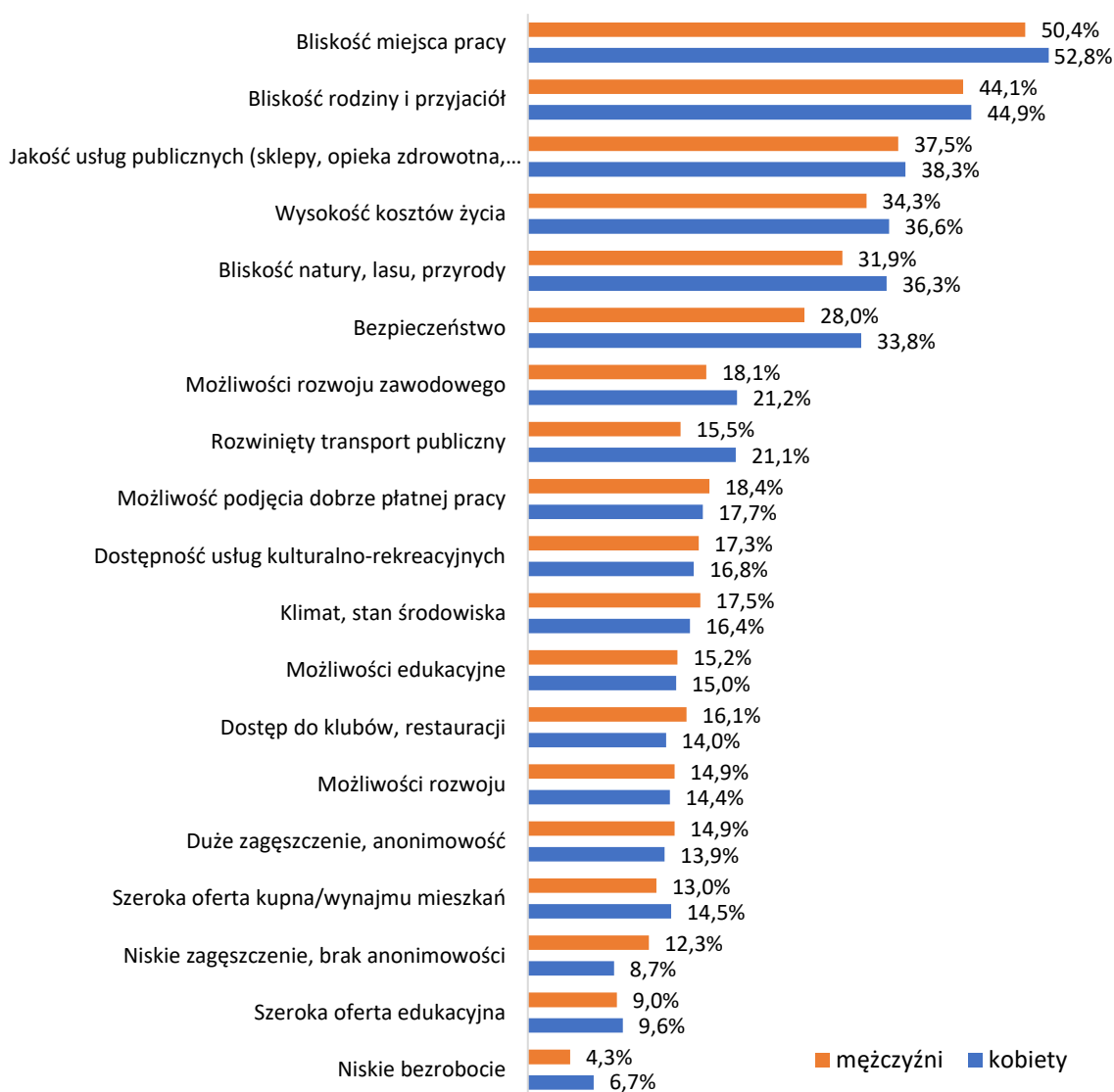
Rysunek 12. Ocena możliwości absolwentów znalezienia zatrudnienia w wyuczonym zawodzie z satysfakcjonującym wynagrodzeniem na lokalnym rynku pracy z uwzględnieniem ukończonego kierunku kształcenia, N=1432

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

Najczęściej wskazywanymi czynnikami, które miały wpływ na wybór miejsca zamieszkania po ukończeniu studiów według respondentów były: odległość od miejsca pracy, bliskość do rodziny i przyjaciół oraz jakość usług publicznych – wskazywane zarówno przez mężczyzn i kobiety. Najrzadziej wskazywanym czynnikiem było niskie bezrobocie.

Rysunek 13. Czynniki wpływające na wybór miejsca zamieszkania według absolwentów w podziale na płeć, N=1432

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

Respondenci w ramach badania mogli podać 3 skojarzenia dotyczące wielkopolskiego rynku pracy. Znaczącą część wskazań stanowiły braki odpowiedzi, stwierdzenia „nie wiem” lub podobne. Głównym skojarzeniem absolwentów szkół wyższych była dostępność miejsc pracy i różnicowaniem ofert pracy (14,8% z uzyskanych odpowiedzi). Dla wielu młodych osób była to duża konkurencyjność na rynku w regionie, w tym duże zróżnicowanie przedsiębiorstw i funkcjonowanie dużych firm (12%). Wielkopolska jest uważana przez badanych za region mocno rozwojowy oraz dający wiele możliwości rozwoju osobistego jak i zawodowego. Wskazano także na pozytywne aspekty społeczne – 7,6% badanych, Wielkopolska kojarzy się z życzliwymi, pracowitymi i otwartymi ludźmi. Znacznie mniej popularne były skojarzenia

związane z innowacyjnością i rozwojem inwestycji. Negatywne skojarzenia i oceny także były w mniejszości.

Rysunek 14. Skojarzenia Wielkopolski jako rynku pracy według respondentów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

Pod względem planów migracyjnych, 244 osób spośród badanych absolwentów, tj. 17%, wskazało, iż rozważało lub rozważyło wyprowadzkę z województwa wielkopolskiego – większość tej grupy stanowiły kobiety (150, tj. 61,5%). Jedynie 23 absolwentów (tj. 9,4%) podało konkretny kierunek wyprowadzki, który ich interesuje np. Warszawa, inne województwo, inny kraj itp. pozostałe osoby nie wskazują kierunku, lecz wykazują samą chęć zmiany. Procentowo najwięcej badanych rozważających wyjazd z województwa wielkopolskiego mieszka w powiecie średzkim, wolsztyńskim, ostrowskim i słupeckim.

W powiatach kościańskim, czarnkowsko-trzcianeckim oraz chodzieskim ani jedna osoba nie zadeklarowało chęci wyprowadzki.

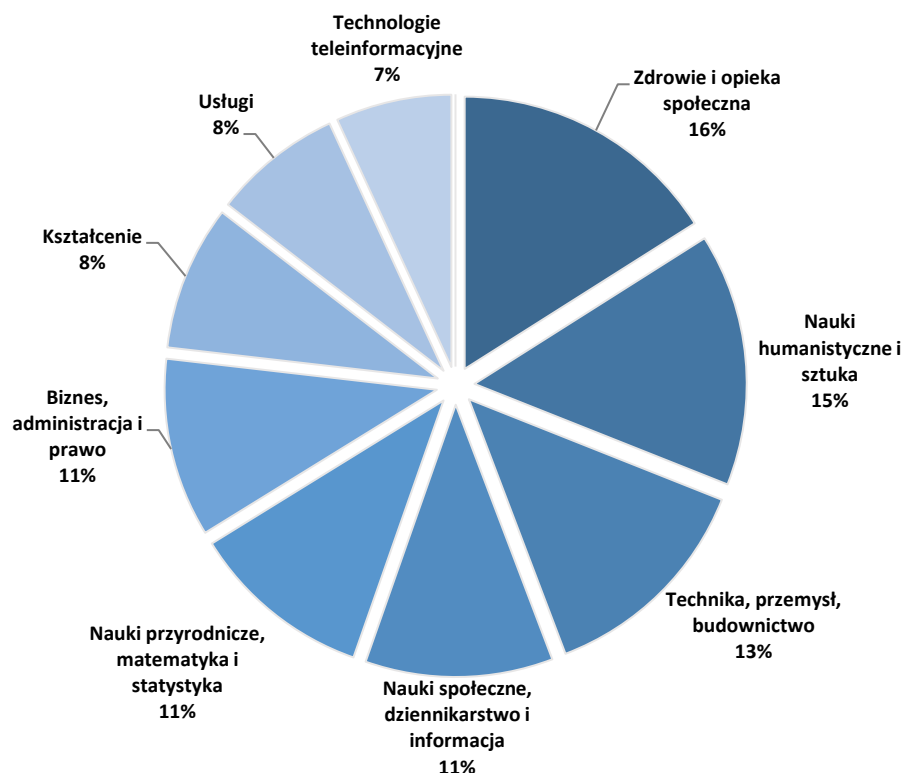
Tabela 11. Osoby rozważające wyprowadzkę z województwa wielkopolskiego z uwzględnieniem aktualnego powiatu zamieszkania

Powiat zamieszkania	Liczba osób mieszkających w powiecie	Liczba osób rozważających wyprowadzkę	% liczby osób rozważających wyprowadzkę
Średzki	11	5	45,5
Wolsztyński	16	6	37,5
Ostrowski	31	11	35,5
Śłupecki	12	4	33,3
m. Kalisz	39	12	30,8
Gnieźnieński	45	13	28,9
Turecki	19	5	26,3
Piński	29	7	24,1
Koniński	51	12	23,5
m. Konin	34	8	23,5
Wągrowiecki	23	5	21,7
Leszczyński	20	4	20,0
Ostrzeszowski	15	3	20,0
Poznański	254	45	17,7
Międzychodzki	17	3	17,6
Rawicki	17	3	17,6
Wrzesiński	17	3	17,6
Kolski	23	4	17,4
Kępiński	47	8	17,0
Gostyński	31	5	16,1
Złotowski	19	3	15,8
Nowotomyski	13	2	15,4
m. Poznań	247	36	14,6
Obornicki	28	4	14,3
Jarociński	54	7	13,0
Kaliski	112	14	12,5
Pleszewski	27	3	11,1
Szamotulski	20	2	10,0
Grodziski	51	4	7,8
Śremski	15	1	6,7
Krotoszyński	17	1	5,9
m. Leszno	22	1	4,5
Chodzieski	23	0	0,0
Czarnkowsko-trzcianecki	13	0	0,0
Kościański	20	0	0,0
Ogółem	1432	244	17,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

W grupie respondentów, którzy rozważali wyjazd z województwa wielkopolskiego sporą część stanowiły absolwenci kierunków studiów: Zdrowie i opieka społeczna (16%), Nauki humanistyczne i sztuka (15%), Technika, przemysł, budownictwo (13%).

Rysunek 15. Absolwenci rozważający opuszczenie województwa wielkopolskiego z uwzględnieniem ukończonego kierunku kształcenia [N=244]

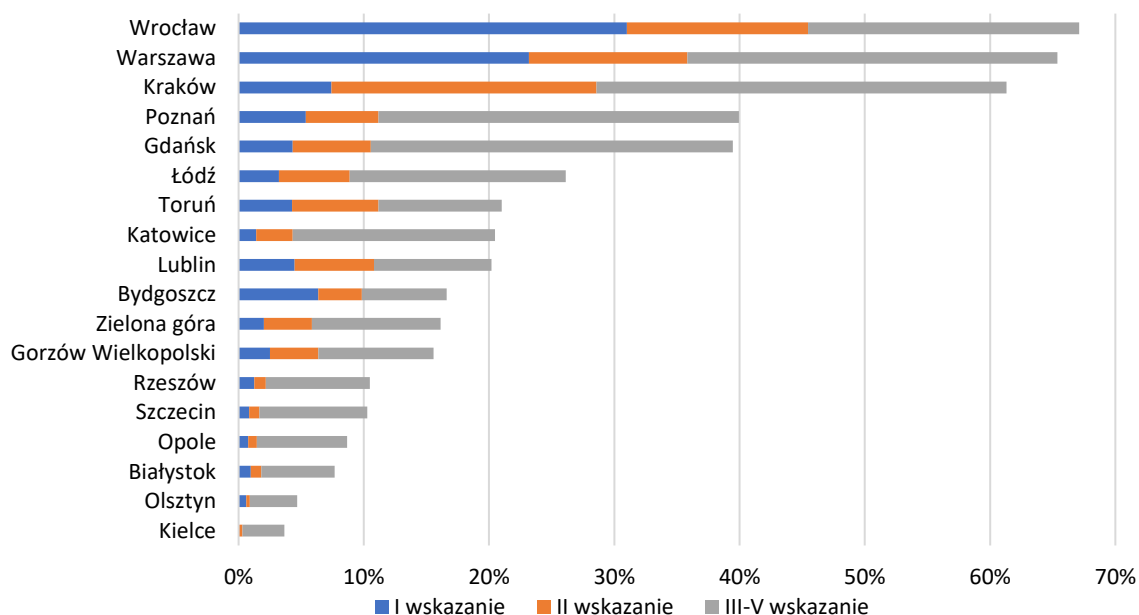
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

Uczestników badania ilościowego poproszono o wskazanie miast wojewódzkich w Polsce, które ich zdaniem są najbardziej atrakcyjne pod kątem życia, kształcenia i zatrudnienia.

Ankietowani mogli wybrać maksymalnie 5 miast oraz uporządkować je zgodnie z hierarchią ważności. Najbardziej atrakcyjne okazały się kolejno: Wrocław, Warszawa i Kraków.

Niezależnie od ukończonego kierunku kształcenia, większość ankietowanych wskazywała przede wszystkim na Wrocław bądź Warszawę. Poznań, różnicą ponad 20 p. proc., znalazł się tuż poza podium, a główną część oddanych na stolicę Wielkopolski głosów stanowiły dalsze wskazania (3-5).

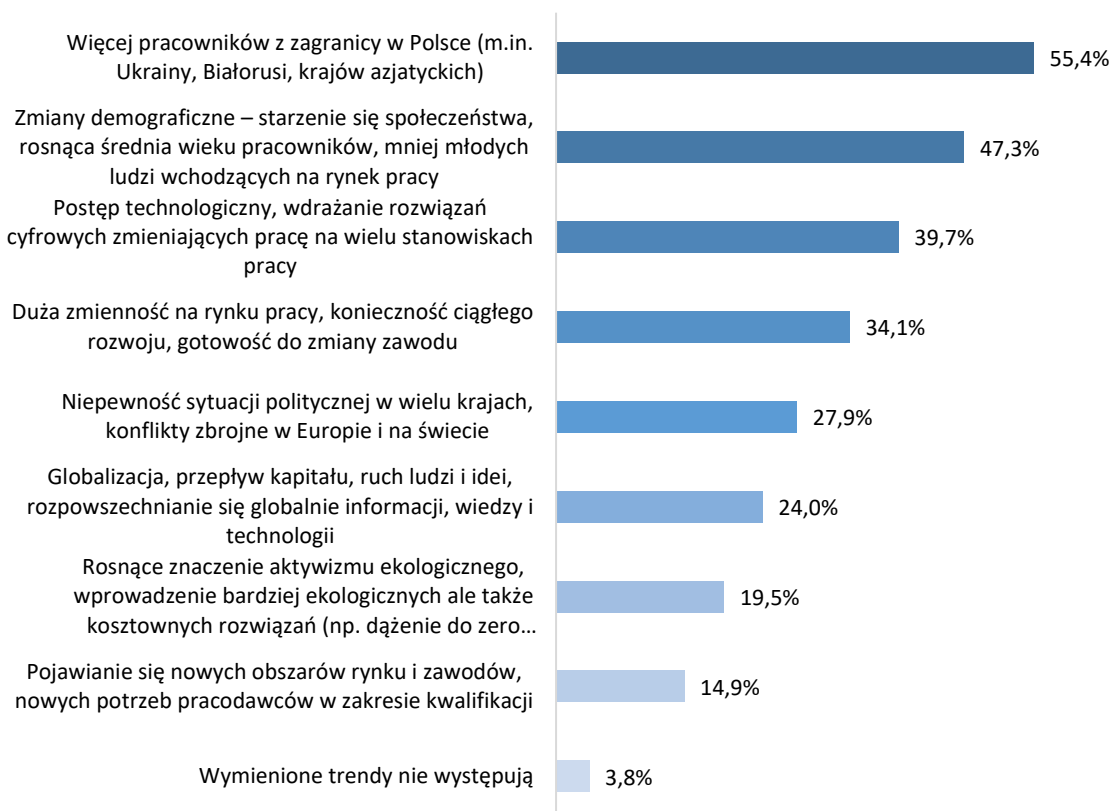
Rysunek 16. Najbardziej atrakcyjne pod kątem życia, kształcenia i zatrudnienia miasta wojewódzkie w Polsce

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

Respondenci zostali poproszeni o ocenę lokalnego rynku pracy pod kątem występowania wybranych trendów, a następnie o dokonanie oceny wpływu tych zjawisk na lokalny rynek pracy. Najbardziej zauważalnym dla nich trendem na rynku, wskazanym przez ponad 50% respondentów jest wzrost liczby pracowników innych narodowości w Polsce. W drugiej kolejności, ponad 47% ankietowanych jest świadoma postępujących zmian demograficznych, wynikających ze starzenia się społeczeństwa. Zdaniem absolwentów trendami negatywnie wpływającymi na lokalny rynek pracy była przede wszystkim niepewna sytuacja polityczna, a w dalszej kolejności zmiany demograficzne oraz wzrost liczby pracowników z zagranicy. Pozytywnie ocenianymi trendami były natomiast: pojawianie się nowych obszarów rynku i zawodów oraz postęp technologiczny.

Rysunek 17. Identyfikacja (dostrzeganie) występowania trendów na lokalnych rynkach pracy według respondentów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

Tabela 12. Ocena wpływu występujących trendów na lokalny rynek pracy przez respondentów, N=1432

Jak oceniasz wpływ poniższych trendów na lokalny rynek pracy?	Bardzo pozytywny	Pozytywny	Nie wiem, trudno powiedzieć	Negatywny	Bardzo negatywny
Więcej pracowników z zagranicy w Polsce (m.in. Ukrainy, Białorusi, krajów azjatyckich)	2,0%	12,1%	25,9%	32,9%	27,1%
Zmiany demograficzne – starzenie się społeczeństwa, rosnąca średnia wieku pracowników, mniej młodych ludzi wchodzących na rynek pracy	1,8%	10,3%	24,5%	41,2%	22,3%
Postęp technologiczny, wdrażanie rozwiązań cyfrowych zmieniających pracę na wielu stanowiskach pracy	12,1%	41,5%	29,9%	12,7%	3,9%
Duża zmienność na rynku pracy, konieczność ciągłego rozwoju, gotowość do zmiany zawodu	3,9%	28,1%	35,0%	26,2%	6,8%
Niepewność sytuacji politycznej w wielu krajach, konflikty zbrojne w Europie i na świecie	1,5%	4,8%	14,0%	40,8%	39,0%

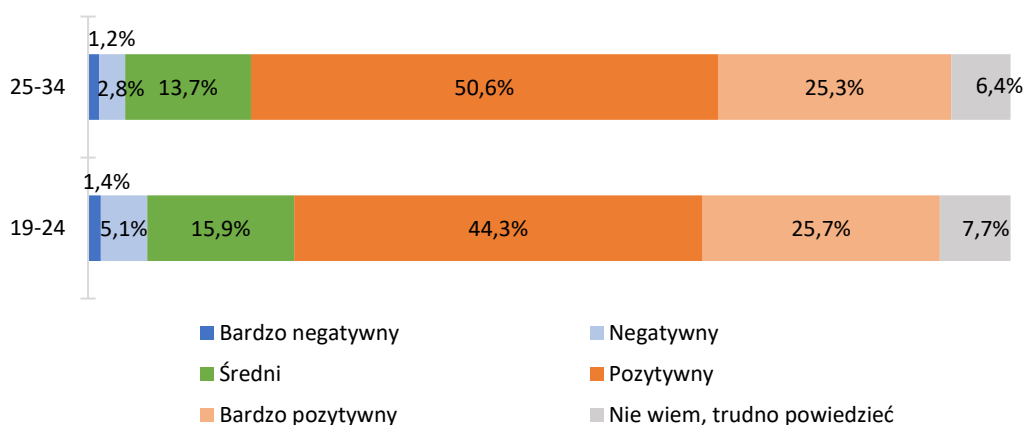
Jak oceniasz wpływ poniższych trendów na lokalny rynek pracy?	Bardzo pozytywny	Pozytywny	Nie wiem, trudno powiedzieć	Negatywny	Bardzo negatywny
Globalizacja, przepływ kapitału, ruch ludzi i idei, rozpowszechnianie się globalnie informacji, wiedzy i technologii	12,0%	34,7%	30,6%	16,9%	5,8%
Rosnące znaczenie aktywizmu ekologicznego, wprowadzenie bardziej ekologicznych ale także kosztownych rozwiązań (np. dążenie do zero emisyjności, rezygnacja z węgla na rzecz odnawialnych źródeł energii, Zielony Ład)	9,7%	31,2%	27,6%	21,1%	10,4%
Pojawianie się nowych obszarów rynku i zawodów, nowych potrzeb pracodawców w zakresie kwalifikacji	12,7%	41,8%	27,2%	12,7%	5,6%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

Stosunek absolwentów do podnoszenia kwalifikacji i kompetencji

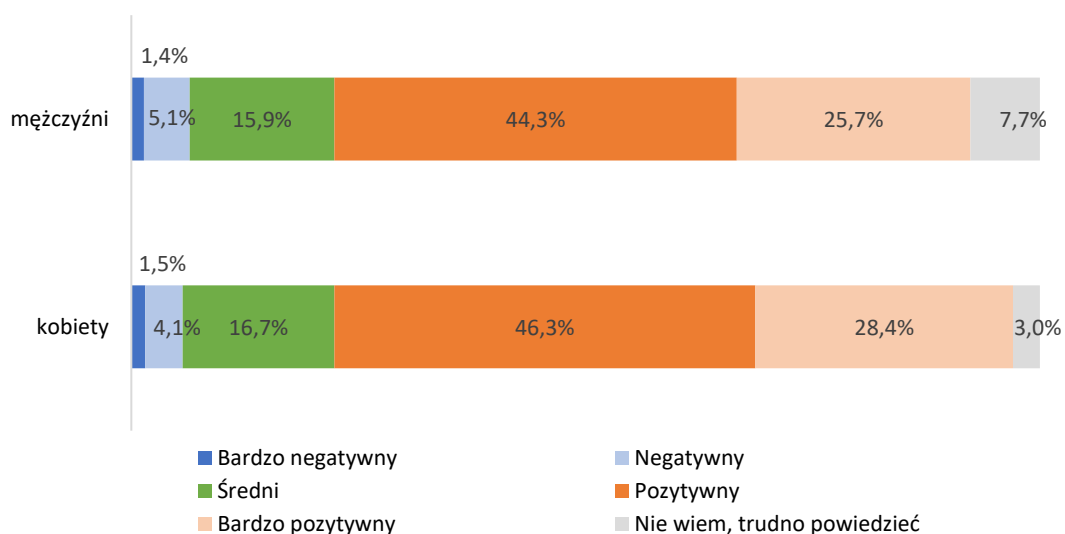
Badani absolwenci w większości wskazywali, iż ich stosunek do podnoszenia kwalifikacji jest pozytywny. Jedynie niewielka grupa badanych wskazała na negatywne bądź średnie podejście do dalszego kształcenia. Absolwenci w wieku 25-34 wykazywali bardziej pozytywne nastawienie do podnoszenia kwalifikacji niż osoby w wieku 19-24. Kobiety były nieco bardziej otwarte na nabywanie nowych kwalifikacji niż mężczyźni.

Rysunek 18. Stosunek absolwentów do podnoszenia kwalifikacji według wieku, N=1432

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

Rysunek 19. Stosunek absolwentów do podnoszenia kwalifikacji według płci, N=1432 (K=779, N=653)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy

Nastawienie respondentów większości kierunków do podnoszenia kwalifikacji było pozytywne. Najmniejszy entuzjazm przejawiali absolwenci rolnictwa - 43,3% z nich wskazało na średni stosunek do podnoszenia kwalifikacji. Najwyższy odsetek negatywnych odpowiedzi wystąpił wśród osób, które ukończyły kierunki z Technologii informacyjnej tj. 13%.

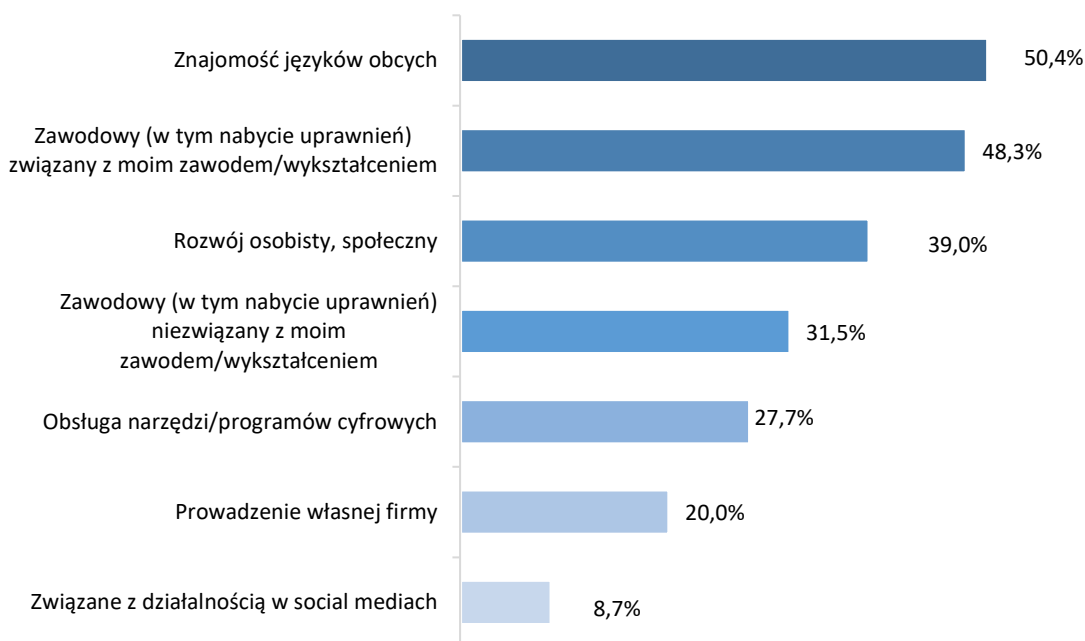
Tabela 13. Stosunek absolwentów do podnoszenia kwalifikacji według ukończonego kierunku kształcenia, N=1432

Ukończony kierunek kształcenia	Bardzo pozytywny	Pozytywny	Średni	Negatywny	Bardzo negatywny	Nie wiem, trudno powiedzieć
Biznes, administracja i prawo, N=416	26,2%	50,0%	15,4%	3,4%	1,2%	3,8%
Kształcenie, N=98	20,4%	40,8%	28,6%	6,1%	3,1%	1,0%
Nauki humanistyczne i sztuka, N=130	21,5%	52,3%	15,4%	3,8%	1,5%	5,4%
Nauki przyrodnicze, matematyka i statystyka, N=60	40,0%	43,3%	8,3%	6,7%	0,0%	1,7%
Nauki społeczne, dziennikarstwo i informacja, N=140	24,3%	40,7%	13,6%	7,1%	2,9%	11,4%
Rolnictwo, N=30	16,7%	26,7%	43,3%	6,7%	0,0%	6,7%
Technika, przemysł, budownictwo, N=187	32,1%	40,6%	14,4%	4,3%	1,1%	7,5%
Technologie teleinformatyczne, N=85	28,2%	42,4%	12,9%	10,6%	2,4%	3,5%
Usługi, N=144	20,1%	46,5%	24,3%	2,8%	1,4%	4,9%
Zdrowie i opieka społeczna, N=142	39,4%	45,1%	8,5%	2,1%	0,7%	4,2%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

Absolwenci wyrazili przede wszystkim chęć rozwoju języków obcych (50,4%), wiele osób wskazało, iż są zainteresowane rozwojem zawodowym, związanym z wykonywanym zawodem bądź zdobytym wykształceniem. Wśród badanych najmniejszym zainteresowaniem cieszył się podnoszenie kwalifikacji związanej z działalnością w social mediach.

Rysunek 20. Wybierane obszary kształcenia przez badanych absolwentów, N=1432

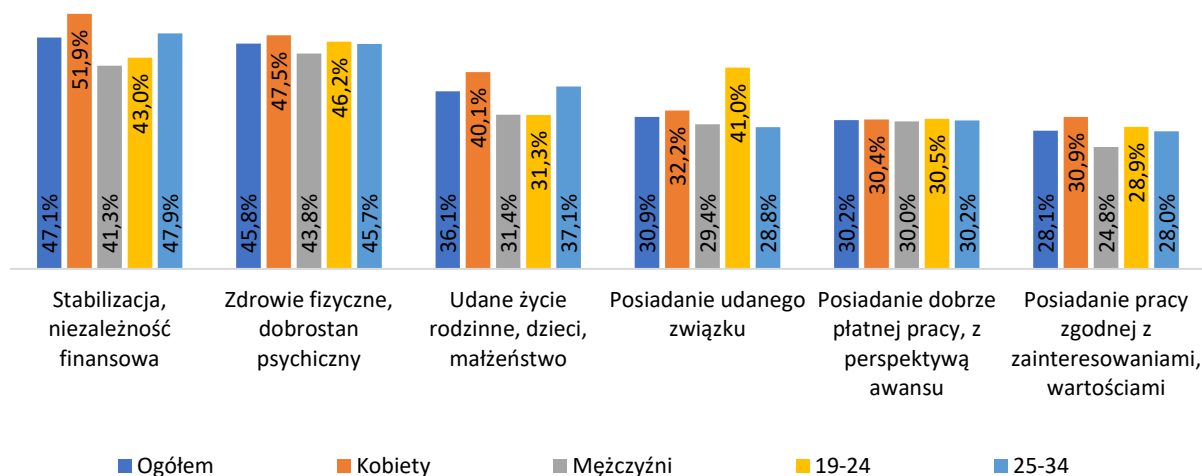

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

Sytuacja społeczna, ekonomiczna oraz psychiczna absolwentów

Respondenci zostali poproszeni, aby wskazać 5 elementów, które są dla nich najważniejsze w życiu. Dla prawie połowy badanych najważniejsza była stabilizacja i niezależność finansową (częściej wskazywane przez kobiety oraz przez osoby w wieku 25-34). Kolejnymi elementami najczęściej wskazywanym przez absolwentów było zdrowie fizyczne i dobrostan psychiczny oraz udane życie rodzinne, dzieci, małżeństwo. Kwestie zawodowe były na dalszych pozycjach.

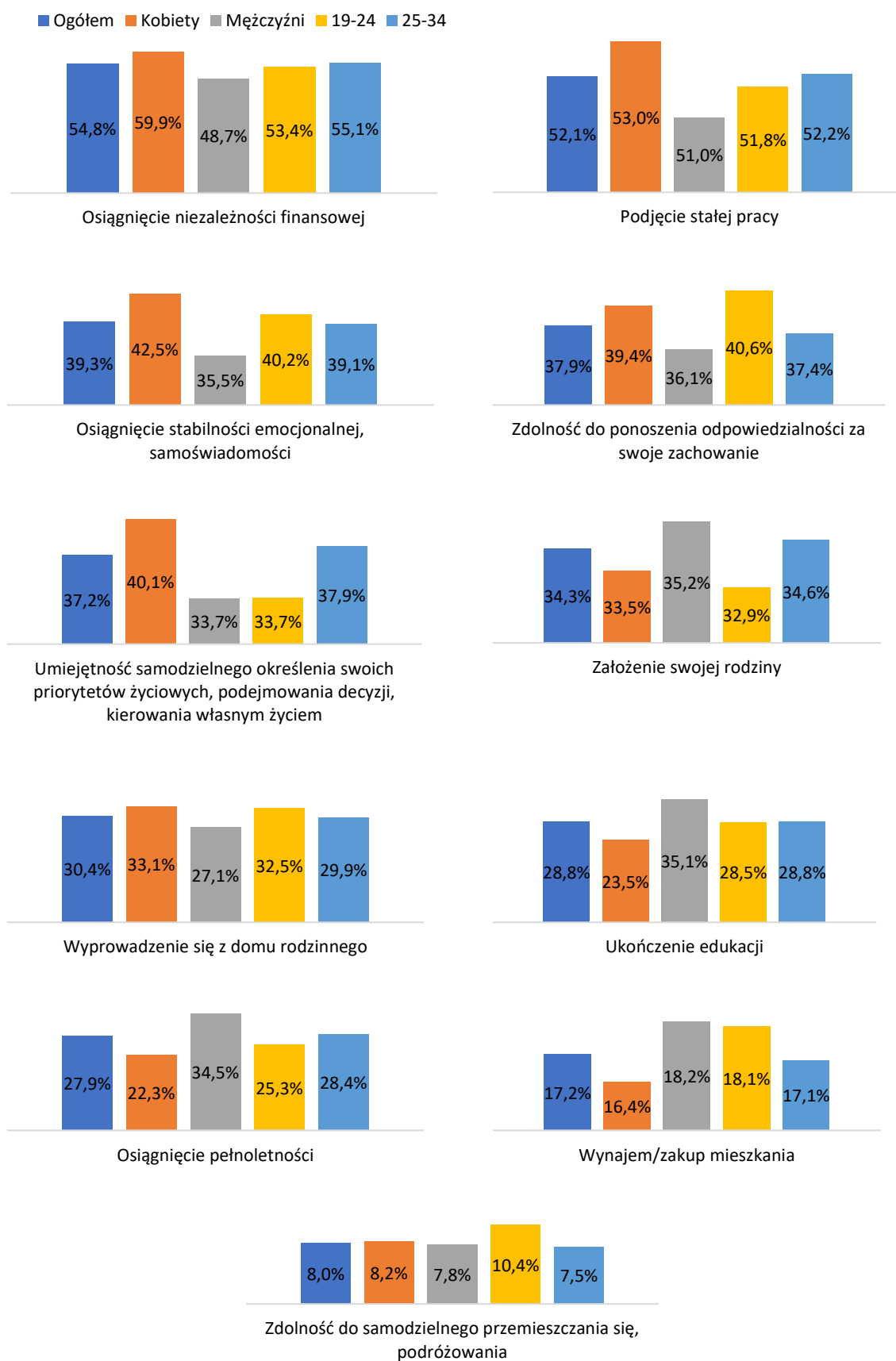
Rysunek 21. Najważniejsze elementy w życiu wskazane przez respondentów z uwzględnieniem płci i grupy wiekowej, N=1432

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

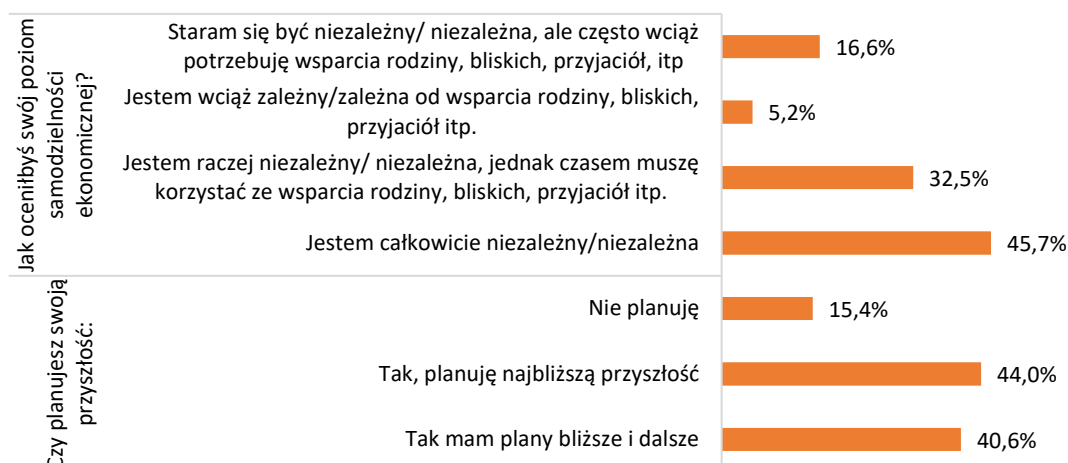
Postrzeganie osiągnięcia dorosłości przez młodych ludzi było różne. W przypadku absolwentów objętych badaniem ponad 50% osób wskazało, że dorosłość zaczyna się wtedy, kiedy osiągamy niezależność finansową albo podejmujemy stałe zatrudnienie. Niezależność finansowa jest najważniejsza w szczególności dla kobiet (59,9%), kobiety częściej niż mężczyźni wskazują również na osiągnięcie stabilności emocjonalnej jako czynnika określającego osiągnięcie dorosłości. Mężczyźni jako momenty osiągnięcia dorosłości uważają osiągnięcie pełnoletności, ukończenie edukacji oraz założenie rodziny. Najczęściej wskazywanymi czynnikami była zdolność do samodzielnego podróżowania oraz wynajem/zakup mieszkania. Taka opinia może być spowodowana powszechnym zwiedzaniem świata wśród młodych. Możliwość samodzielnego poruszania się jest bardziej dostępna dla osób młodych niż we wcześniejszych pokoleniach, co sprawia, że nie stanowi ona dla tej grupy istotnego momentu granicznego. Z kolei wysokość cen samodzielnego mieszkania, finansowo przekracza możliwości młodych ludzi, co także może wpływać na ich opinię w tym zakresie. Uzależnienie osiągnięcia dorosłości od zdolności do samodzielnego zakupu lub wynajmu mieszkania oznaczałoby dla znaczącej ilości osób bardzo dalekie odsunięcie w czasie tego momentu.

Rysunek 22. Czynniki decydujące o osiągnięciu dorosłości wśród badanych respondentów w ujęciu wieku oraz płci, N=1432

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

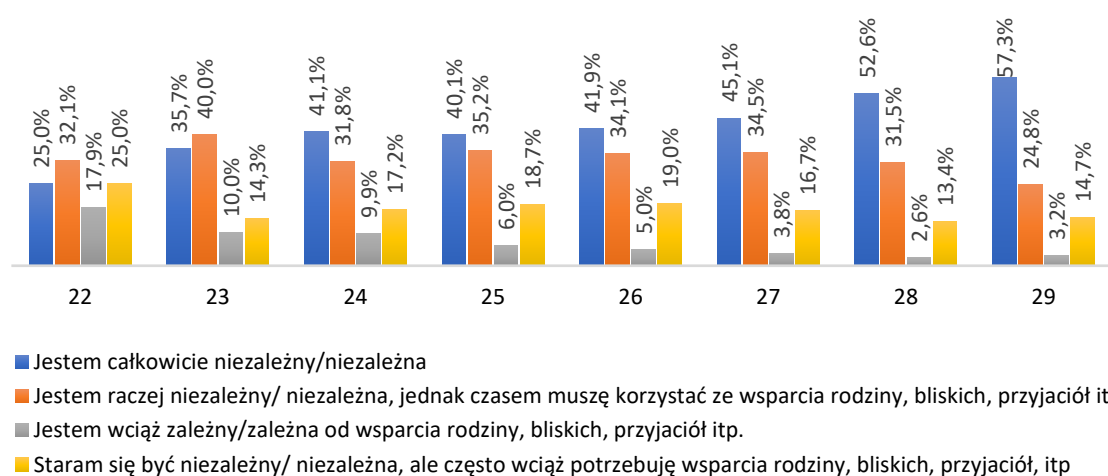
Rysunek 23. Samodzielność ekonomiczna oraz plany na przyszłość absolwentów, N=1432

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

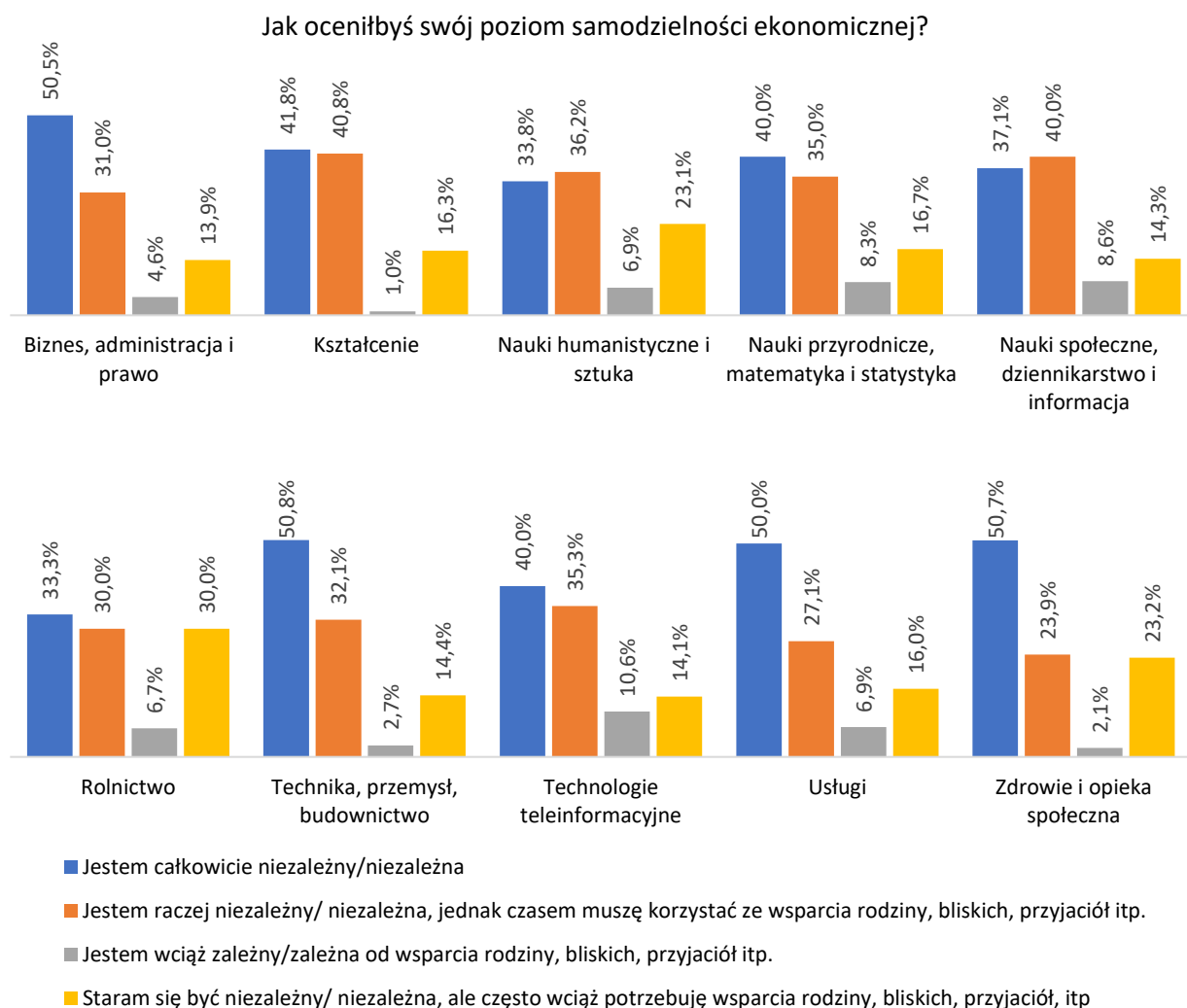
Znaczna większość badanych uważa się za całkowicie bądź w dużej części niezależnych finansowo. Naturalnym zjawiskiem jest wzrost niezależności finansowej wśród badanych wraz z wiekiem, natomiast nadal wielu młodych ludzi deklaruje, iż mimo starań czasem muszą korzystać z finansowego wsparcia ze strony rodziny, bliskich, czy też przyjaciół. Najczęściej pełną niezależność ekonomiczną deklarowali absolwenci kierunków: Technika, przemysł, budownictwo; Zdrowie i opieka społeczna; Biznes, administracja i prawo oraz Usługi. Z kolei absolwenci, którzy najczęściej sięgają po wsparcie rodziny, bliskich, przyjaciół to osoby kończące kierunki takie jak Rolnictwo, Nauki humanistyczne i sztuka oraz Kształcenie.

Rysunek 24. Samodzielność ekonomiczna badanych absolwentów według wieku, N=1432

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

Rysunek 25. Ocena samodzielności ekonomicznej respondentów w podziale na ukończone kierunki studiów, N=1432

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

Zdecydowana większość badanych (84,6 %) planuje swoją przyszłość lub ma już konkretne plany. Plany respondentów skupiają się głównie na ich życiu osobistym (szczególnie wśród kobiet), a następnie na aktywności zawodowej i edukacji.

Tabela 14. Obszary życia, których dotyczą plany respondentów w podziale na wiek i płeć

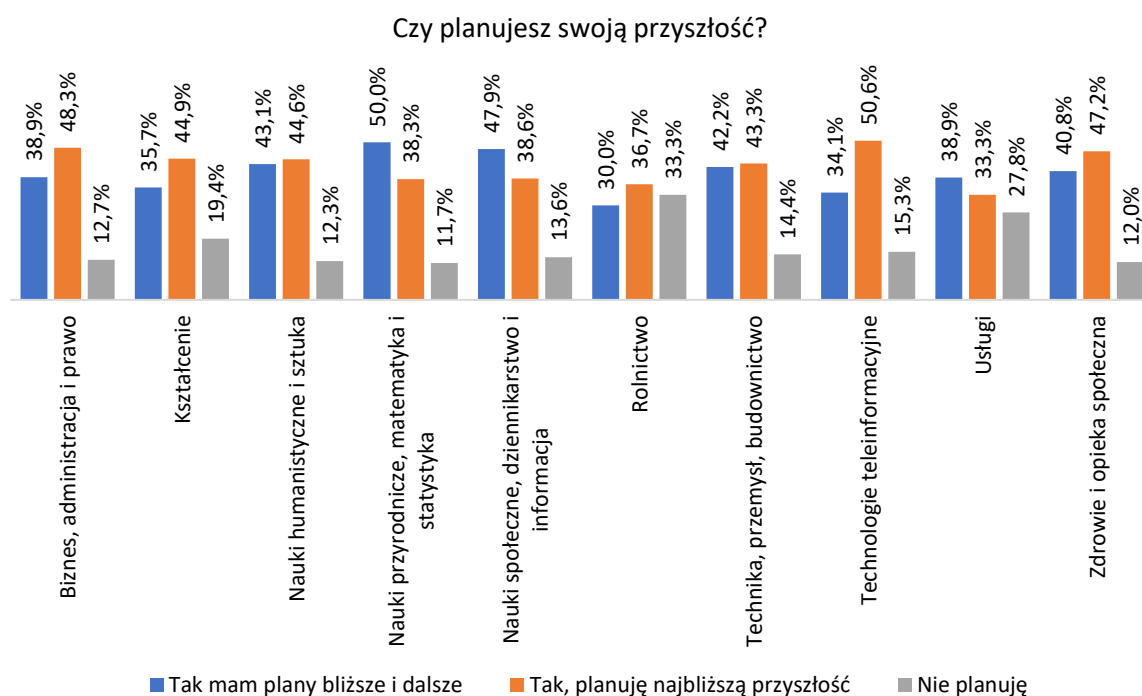
Obszar życia	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	19-24	25-34
Życie osobiste	67,4%	71,2%	62,6%	67,0%	67,5%
Aktywność zawodowa	49,4%	49,7%	49,0%	43,5%	50,5%
Edukacja i rozwój	41,3%	39,5%	43,6%	48,5%	39,9%
Rozwój swoich pasji, zainteresowań, podróżowania	41,3%	44,7%	37,0%	37,0%	42,1%
Zakup mieszkania/budowy domu	37,2%	35,9%	38,9%	31,0%	38,5%
Aktywność społeczna, ekologiczna itp.	10,2%	9,0%	11,8%	6,5%	11,0%

Obszar życia	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	19-24	25-34
Mam inne plany	0,1%	0,0%	0,2%	0,0%	0,1%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

Absolwenci studiów z kierunków Rolnictwo, Usługi oraz Kształcenie najczęściej wśród badanych odpowiadali, że nie planują swojej przyszłości. Nauki przyrodnicze, Matematyka i statystyka, Nauki społeczne i dziennikarstwo – w tych grupach prawie 50% absolwentów ma plany na bliższą, jak i dalszą przyszłość.

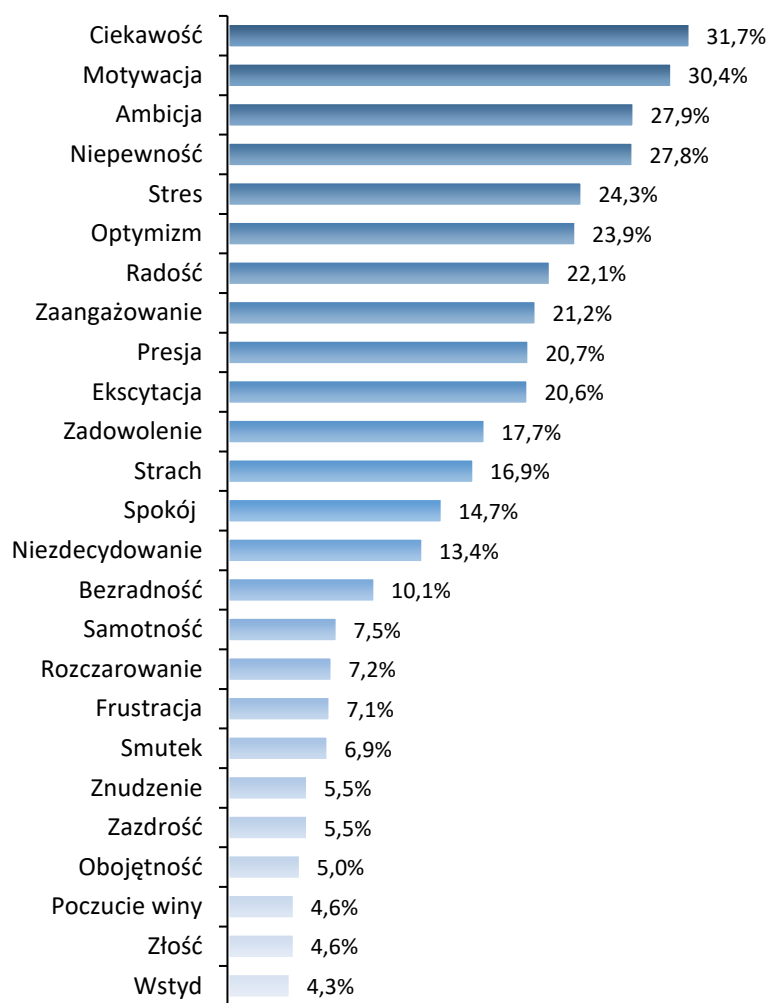
Rysunek 26. Posiadanie przez respondentów planów na przyszłość w podziale na ukończone kierunki studiów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

Ponad 30% osób badanych wskazało, iż emocjami, jakie towarzyszą im przy myśleniu o przyszłości, są ciekawość, motywacja. W przypadku kobiet trzy najczęściej wybierane emocje to kolejno: ciekawość (34,5%), motywacja (29,1%), ambicja (27,2%). Mężczyźni wskazali kolejno: motywacja (28,3%), ambicja (28,6%), ciekawość (28,3%). Najczęściej wskazywanymi negatywnymi emocjami były: niepewność (27,8%), stres (24,3%), presja (20,7%). Kobiety częściej wskazywały na uczucie niepewności niż mężczyźni, natomiast mężczyźni częściej wskazywali na uczucie presji niż kobiety.

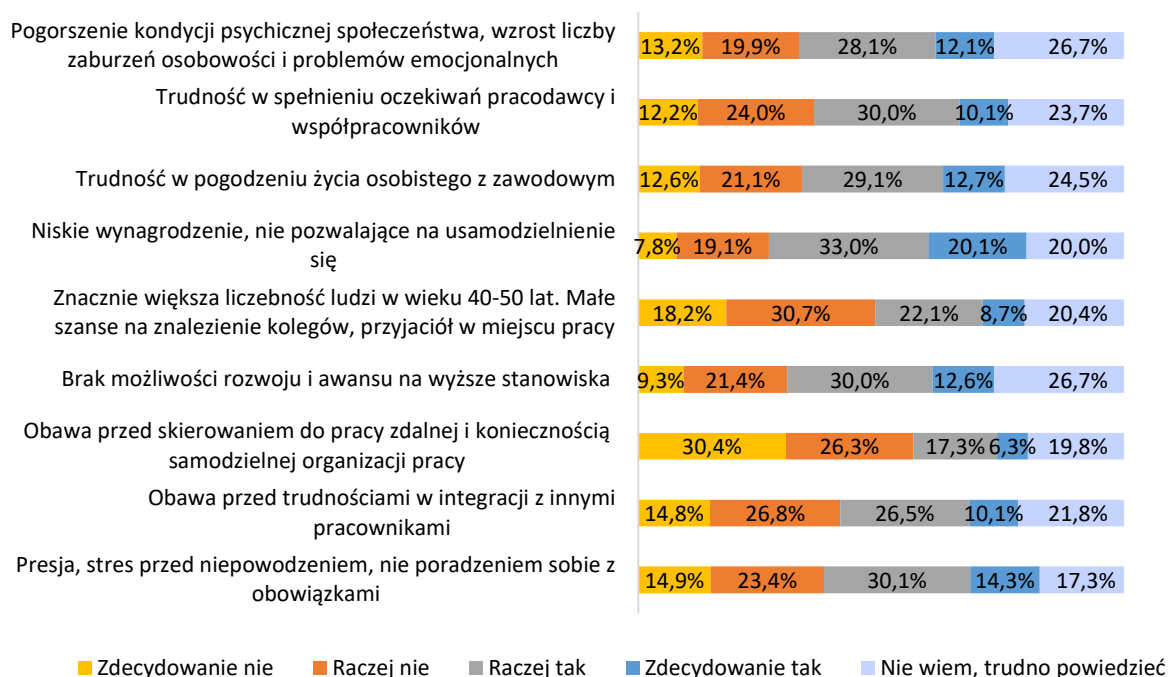
Rysunek 27. Emocje towarzyszące rozważaniom absolwentów o planach na przyszłość

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

Niskie wynagrodzenie, nie pozwalające na usamodzielnienie się zostało wskazane przez badanych jako jedna z największych obaw w związku z podjęciem pracy (zdecydowanie tak - 20% absolwentów, raczej tak – 33%). Większość młodych ludzi nie obawia się pracy zdalnej oraz odnalezienia się w środowisku pracowników starszych w wieku 40-50 lat.

Rysunek 28. Największe obawy lub problemy odnośnie podjęcia pracy wśród absolwentów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

W opinii absolwentów studiów wyższych wsparcie przez państwo młodych osób, które stawiają pierwsze kroki na rynku pracy po zdobyciu wyższego wykształcenia jest bardzo istotne. Respondenci wskazywali, które instrumenty używane na rynku pracy przez państwo powinny być stosowane jako pomoc dla osób, które zaczynają pracować. Najczęściej wskazywano:

- ulgi podatkowe w ciągu pierwszych kilku lat pracy,
- gwarancja szerokiej oferty staży i praktyk zawodowych,
- ogólnodostępne i darmowe kursy językowe.

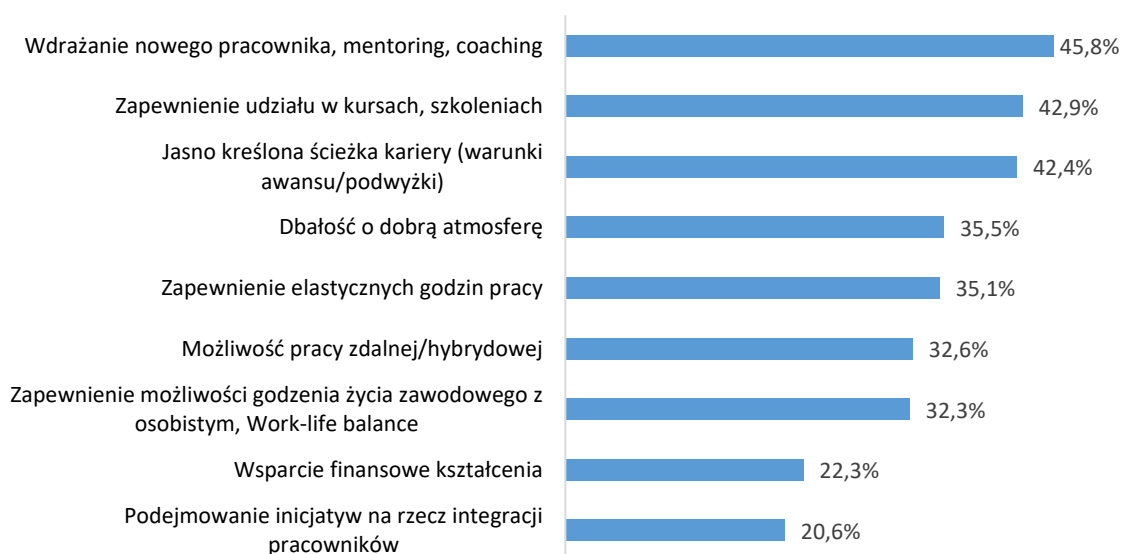
Ponadto absolwenci wskazali, jakie kroki podjęte przez pracodawców, mogłyby pomóc młodym osobom podczas zawodowego startu. Wdrożenie nowego pracownika, mentoring, coaching był najczęściej wskazanym przez absolwentów wsparciem oczekiwanym od pracodawcy na początkowym stadium zatrudnienia. Kolejnymi istotnymi kwestiami było zapewnienie udziału w kursach, szkoleniach oraz jasno określona ścieżka kariery – przejrzystość możliwości awansów w hierarchii firmy.

Rysunek 29. Jak państwo powinno wspierać młodą osobę, która skończyła szkołę i chce zacząć pracować?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

Rysunek 30. Jak pracodawca powinien wspierać młodą osobę, która zaczyna pracę w firmie?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”

Wnioski

- Kobiety jako absolwentki dominowały w kierunkach związanych z kompetencjami społecznymi i humanistycznymi (Kształcenie, Zdrowie i opieka społeczna, Nauki humanistyczne i sztuka - we wszystkich kobiety stanowiły ponad 60%)
- Mężczyźni częściej wybierali kierunki o charakterze inżynierskim, technicznym czy też informatycznym (Technologie teleinformacyjne, Technika, przemysł i budownictwo – mężczyźni stanowili w tych grupach więcej niż 60% absolwentów)
- Przy dalszym kształceniu, najważniejszymi czynnikami wpływającymi na wybór kierunku są: zainteresowanie, zdolności i predyspozycje oraz szanse na rozwój zawodowy. W przypadku poszukiwania pracy czynnikami istotnymi były: wysokość wynagrodzenia, stabilność zatrudnienia, odległość od miejsca zamieszkania
- Młodzi ludzie częściej pracują w zawodach powiązanych ze zdobytym wykształceniem niż w tym bezpośrednio nabytym
- Dominującą przyczyną bezrobocia/bierności zawodowej wśród wszystkich grup kierunków studiów wskazywaną przez absolwentów jest brak ofert pracy w okolicy zamieszkania
- Negatywnymi trendami na lokalnym rynku według badanych absolwentów była niepewność sytuacji politycznej oraz zmiany demograficzne